van, őket kémleli. Mi lesz, ha elfogják? Ki lehet szedni belőle, mit tud egy bizonyos, furcsa küllemű vendégről, aki a szekrényben tartózkodik?

A muskátlija felé fordult, és könyörgő pillantást vetett rá. A növény megfordult szárával, vele szemben állt meg. Szorosan zárt bimbói kipattantak, s élénkpiros virágok sokaságával virágzott ki egyetlen szempillantás alatt.

Aztán felsóhajtott, csaknem kimúlva a rettentő erőfeszítésben, de az űrbotanikus megsimogatta hosszú ujjával, és halkan mormogott hozzá. Kozmikus beszéde, megszámlálhatatlan világok tapasztalatának lényege felélesztette a növényt és megtartotta pompázatos kivirágzásában.

A te hangod a legtisztább gro-képlet, Ősi Mester — mondta a muskátli.

Igen, de nem angolul szól.

A vénséges utazó megvakarta a fejét. Angolul kellett volna tudnia, hogy jobban megtalálja helyét, és kívánságait tudathassa.

Gertie az előbb odahozta neki az ábécéskönyvét. Ölébe vette, és lassan kikereste az M... és... M betűt.

*

Gertie-nek ezen a napon nem kellett óvodába mennie. Illetve kellett volna, de betegséget tettetett, és rávette a portást, hogy hazavigye, ahol aztán szép nyugodtan játszhat a szörnyeteggel.

Abban reménykedett, hogy a Lény örökre velük marad, és majd feleségül veszi mamát.

A kislány végighúzta a kocsit a hallon, be Elliott szobájába, kinyitotta a gardróbszekrényt, és bement.

A Lény a szekrény sarkába hátrált, és ijedtnek látszott. A kislány már egyáltalán nem félt, mert az éjjel azt álmodta, hogy a szörny egy csodás helyre vitte el, messze, a csillagok között. Álmában a szörny kézen fogta és csodálatos virágokat mutatott neki, és különös kismadarakat.

Most ő fogta kézen a szörnyet.

— Ne félj — mondta. — Minden éppen olyan, mint álmomban. Elliott meg én majd gondot viselünk rád.

A földönkívüli a csacsogó gyermekre bámult. Hogyan tudhatnának ilyen gyerekek segíteni abban, hogy ő eljusson az ő népéhez? Igen, el tudják bújtatni egy ideig. De neki magasan fejlett technikára volt szüksége, nem egy szekérderéknyi babára.

— ... És itt van a sodrófám és ez a cowboymellényem, ugye aranyos? Ez meg a Beszélő-betűzőm. Játszottál már ilyesmikkel?

A vénséges idegen hosszú ujjaival megfogta az élénk színű, négyszögletes dobozt. Tudata hirtelen magasabb fokozatba kapcsolt, és szívfénye villogni kezdett.

— Megtanítja az ábécét — magyarázta Gertie. — Látod...

Lenyomott egy gombot a dobozon, egy A jelzésű gombot. A Beszélő-betűző megszólalt Gertie-nek. S azt mondta, egészen tisztán, egy férfi hangján, hogy A...

A kislány lenyomta a B gombot, és most felhangzott a B...

A vénséges utazó lenyomta az M gombját, és hallotta, hogy M...

— Na, most ezt figyeld! — mondta Gertie, és lenyomott egy Indulás jelzésű gombot.

A doboz megszólalt:

— Betűzd a következő szót: „mechanikus".

Az űrlény a készüléket bámulta, szeme villogott. Igen, ez majd megtanítja, hogyan kell földi nyelven beszélni. Tudatradarja máris a szerkezet belsejében tapogatózott, végigszáguldott a mikroprocesszoron, a beszédszintetizátoron, a memóriaprogramokon.

Gertie újabb gombokat nyomott meg.

— Betűzd a következő szót: „kellemetlenség" — mondta a doboz.

Megint rosszul betűzte a kislány a szót, és a vén tudós figyelte a játékot, s kivárta, amíg a kislány elfáradt.

— Nos, Szörnyeteg úr, ezzel véget ért a mai betűzési lecke. Majd később visszajövök.

A gyerek kiosont. A szörny ölébe kapta a dobozt, és eltávolította hátsó fedelét.

Csodák csodája...

Megcirógatta az áramköröket.

Itt volt adóberendezésének a szíve.

Elmajszolt egy Oreót, és nekilátott. A Beszélő-betűző világító tervrajza jelent meg tudatában, amint nézte a gépet, titkait elsajátította. Elraktározta az információt, s a raktározás módszere gyermekjáték volt egy olyan vén űröceáni medve számára, mint amilyen ő volt. A számítógépek ismerős barátok voltak. Mulatságos volt számára, hogy most egy beszélő komputerre bukkant.

(Folytatjuk)

FEGYVERKEZÉS + ÉHEZÉS + KÖRNYEZETSZENNYEZÉS MIÉRT FÉLT AZ USA — GRENADÁTÓL?

A RAKÉTA ÉVE '83

Idén első ízben jelentkezik a Világlátó, a kérdéseitekre adott válaszokkal, s az alkalom lehetőséget ad egy rövid áttekintésre arról, mi is történt az elmúlt évben a világpolitikában. Sok jóról ezúttal nem számolhatunk be, hiszen 1983-at a nemzetközi politikai szótárban úgy keresztelték el: „A rakéta éve". Nyugat-Európában megkezdődött az amerikai Pershing és szárnyas rakéták telepítése, ami nem csupán a nukleáris fegyverek egyensúlyának szempontjából jelent új helyzetet. Megváltozott az emberek hangulata is. Kialakult egy félelmekkel és aggodalmakkal teli nemzetközi közérzet, amely legfontosabb összetevője a béke óhajtása.

A fegyverkezés fokozódásával, a politikai feszültségek éleződésével párhuzamosan számolni kell a kedvezőtlen világgazdasági helyzet további elhúzódásával, ami Magyarországra is nehéz terheket ró, közvetlen környezetetekben, a családi költségvetésben pedig fokozottabb beosztást, takarékosságot követel. Valahogy így függ össze az a nemzetközi politika, melyet az újságok hasábjairól vagy a rádióból ismertek, azokkal a mindennapi gondokkal, melyekkel minden családnak meg kell küzdenie.

Mondják, az új évben mindenki új életet kezd. Manapság a politikusok is igyekeznek elfelejteni a kevés örömmel szolgáló 1983-at s inkább előre, az 1984-es esztendőre tekintenek bizakodással. Jobb híján számunkra is ez az optimizmus marad, a remény, hogy ez az esztendő akár a rakéták leszerelésének éve is lehet. Olyan hónapok jöhetnek, amelyek — legalábbis részben — megoldást hoznatnak az emberiség égető gondjaira. E rövid bevezető után hadd válaszoljak néhány olyan, máig is aktuális kérdésre, melyek az elmúlt évben érkeztek ugyan, de valamilyen oknál fogva nem tudtunk rájuk sort keríteni.

A legtöbb levélíró — köztük Bánhidi Péter Cikóról, a Kossuth Lajos utca 6-ból, Prókai Gabriella, aki Salgótarjánban, a Kerecseg utca 4-ben lakik, valamint Becse Gabriella Ongáról — azt tudakolja, mi várható az európai rakétatelepítés után.

A jelenlegi helyzet megértéséhez kissé vissza kell nyúlnunk a múltba. A rakétatelepítési terv kiindulópontja egy olyan félrevezető nyugati állítás volt, mely ellenséges szándékokat tulajdonított a Szovjetuniónak és a szocialista országoknak. Feltételezte, hogy ezek az államok katonai fölényben vannak a Nyugattal szemben. 1979-ben a NATO elfogadta az úgynevezett kettős határozatát, amely tárgyalásokat javasolt ugyan a rakéták számának csökkentésére, ugyanakkor kilátásba helyezte, hogy a megbeszélések kudarca esetén Európában új amerikai nukleáris rakétákat helyeznek el. A Szovjetunió a genfi tárgyalások során több olyan javaslatot tett — köztük valamennyi nukleáris fegyver kivonását Európából —, amelyet az Egyesült Államok saját katonai tervei miatt mindvégig elutasított. Ezzel egyidőben Európa-szerte hatalmas rakétaellenes tüntetések zajlottak le, melyeknek résztvevői ellen a nyugat-európai országok hatóságai időnként brutális eszközökkel léptek fel.

A tárgyalások ilyen előzmények után 1983 novemberében megszakadtak s az NSZK és Anglia területén azóta már bevetésre készen állnak az első atomrakéták. A Szovjetunió, az NDK és Csehszlovákia ennek ellensúlyozására válaszlépésekre szánta el magát. A tárgyalások felfüggesztése után természetesen nőnek az aggodalmak, az élet azonban nem áll meg. Európában ugyan minden eddiginél veszélyesebb katonai helyzet alakult ki, de azt valljuk, hogy a kölcsönös bizalom és egyenlőség alapján van lehetőség a feszültség csökkentésére, a nyugati intézkedések visz-

Az éhinség és a fegyverkezés egyik áldozata

Íme, a rakéták műve Libanonban

A szemét az egyik legnagyobb veszélyforrás

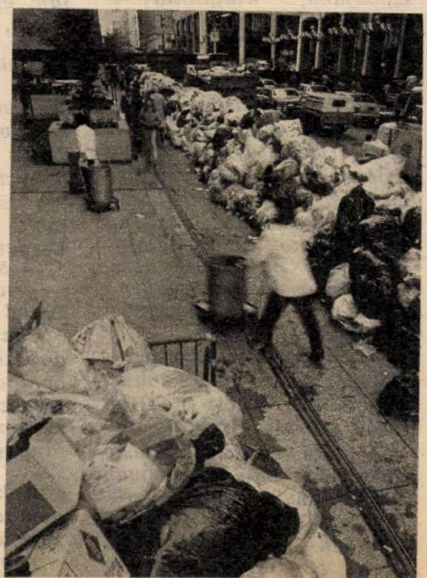

szavonása esetén pedig a tárgyalások folytatására.

A fegyverkezési verseny megállítására, a hadieszközökre szánt csillagászati összegek ésszerűbb, az egész emberiség érdekeit szolgáló felhasználásával egyidejűleg megoldást lehetne találni azokra a gondokra, melyekről **Mácsai Gabriella, Magyar Csaba és Molnár Csaba érdeklődtek Szentesről. Egyiküket a Föld népességének alakulása, másikukat az energiagondok, a harmadik levélírót pedig a világ élelmiszer-ellátásának távlatai érdeklik.**

Egy dolgot már az elején leszögezhetünk: az emberiség előtt álló megoldandó, de egyelőre megoldatlan kérdéseket, melyek — párosulva a fegyverkezéssel, a környezetszennyezéssel és más jelenségekkel — olyan halmozott válságot okoznak, amelyet csupán együtt lehet megoldani, külön-külön szinte lehetetlen. A világ valamennyi országának összefogására lenne szükség ahhoz, hogy a felhalmozódott gondok ne okozzanak megoldhatatlan konfliktusokat a nemzetközi politikai életben vagy olyan helyzetet, amely az emberiség létét veszélyezteti a környezetszennyezés, a túlnépesedés vagy az élelmiszertermelés aránytalansága miatt. A világ tudósai mindenesetre lázasan dolgoznak a megoldások lehetőségein. Elképzelések már születtek, a megoldás egyelőre késik. Az emberiség azonban — ahogy azt történelme bizonyította — képes úrrá lenni az újabb és újabb gondokon. Ehhez azonban nemzetközi összefogás, egy békés, bizalommal teli nemzetközi légkör szükséges.

Az átfogó politikai kérdések mellett továbbra is sok levél érkezett az egyes földrészeken kialakult politikai helyzettel kapcsolatban. **Sebestyén Judit és Márta Hajdúnánásról, a Mártírok útja 1-ből, és Durkó Károly Gyuláról, a Budrio-lakótelepről, a latin-amerikai válsággócokról érdeklődik.**

Az elmúlt év a kontinens népei számára nem hozott jelentős eredményeket a gazdasági és politikai függetlenségük eléréséért vívott küzdelemben. Igaz, voltak kivételek, Argentínában például polgári kormányzat lépett a katonai rezsim helyébe, megkezdődtek a felelősségre vonások az elmúlt nyolc év alatt elkövetett gyilkosságokért, kínzásokért. Ez azonban nem változtat azon az általános képen, amelynek jellemzője az Egyesült Államok agresszív, a népek haladó mozgalmainak elnyomására irányuló politikája Latin-Amerikában. Ennek legtragikusabb példája annak a Grenadának a lerohanása, amely forradalmának négy éve alatt haladó szociális és gazdasági intézkedések egész sorát hozta. Jó kapcsolatokat tartott fenn Kubával és a többi szocialista országgal. Ez azonban az „amerikai hátsó udvarban" már bűnnek számít. A világ egyik legkisebb államát, bármily hihetetlen is, Washington Amerika-ellenes agresszív szándékokkal vádolta meg, s tengerészgyalogság s légierő bevetésével emberek százának legyilkolása árán saját uralmát erőszakolta rá a kicsiny szigetországra.

Ugyanakkor mind gyakoribbá váltak az amerikai pénzen szervezkedő ellenforradalmárok támadásai a haladó politikát folytató Nicaragua ellen is. Az elmúlt hónapok eseményeit szemlélve félő, hogy az amerikai nagyhatalmi törekvések következő áldozata éppen ez a kis közép-amerikai ország lesz. Ugyancsak a közvetlen amerikai beavatkozás veszélyének árnyékában harcolnak a jobboldali kormányzat ellen a salvadori hazafiak. A Reagan-kormányzat valószínűleg idén is folytatja „ágyúnaszád politikáját" a kontinensen, s az eddigi lépésekből ítélve vajmi kevés a remény a térség forradalmi mozgalmainak átütő sikerére 1984-ben.

Nagy Csaba

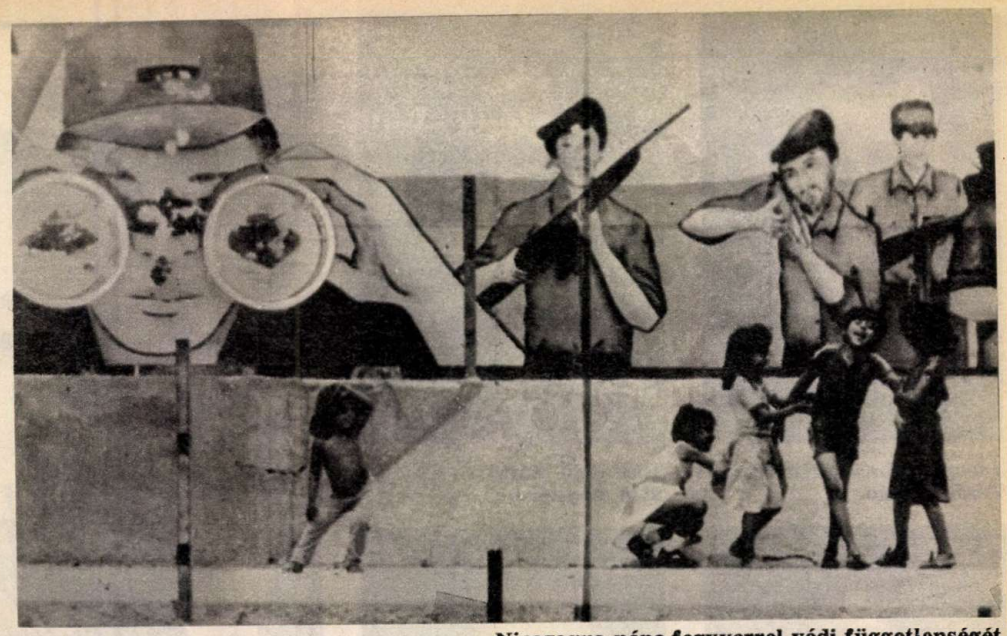

Nicaragua népe fegyverrel védi függetlenségét

VILÁGLÁTÓ FÓRUM

Kérdésem:

Nevem: .....

Címem: .....

Életkorom: .....

Jacopo Robusti (Tintoretto): Férfiképmás

Raffaello Santi: Ifjú képmása

Giorgione utánzója: Férfiképmás

Jacopo Robusti (Tintoretto): Női képmás

Giovanni Battista Tiepolo: Mária hat szenttel

Raffaello Santi: Esterházy Madonna

Ezen az erkélyen át jutottak a betörők a múzeumba

Giovanni Domenico Tiepolo: A pihenő Szent Család

A 76 NAPOS HAJSZA

A nyomozás 76. napján — annyi munkával, álmatlanul töltött éjszaka után — a műkincstolvajok utáni kutatásban részt vevő rendőrtisztek fellélegeztek. Január 20-án örömteli hír érkezett Budapestre. Görögországban, a Peleponnészoszi-félsziget egy elhagyott kolostorában megkerült a Szépművészeti Múzeumból ellopott hat kép. Mint ismeretes, a nagyszabású bűncselekmény hetedik „áldozatát" a magyar rendőrség már korábban megtalálta.

A 76 nap alatt mindannyian aggódva vártuk a híreket. Nem a forintban kifejezhető értéket féltettük, hanem a képek felbecsülhetetlen művészeti, történeti, kulturális értékéért aggódtunk. Azért az értékért, amely egyetlen pénznemben sem fejezhető ki.

Harold a Gundelig jutott

Az évszázad műkincsrablásának is nevezett bűncselekmény november 5-én, a késő esti órákban történt. Az akkor még ismeretlen tettesek — kihasználva a tatarozási munkákhoz épített állványzatot — felmásztak az épület első emeletére, s ott egy abla-

A szakértők által rögzített ujjlenyomatok

A betörők elvágták az acélsodronyokat

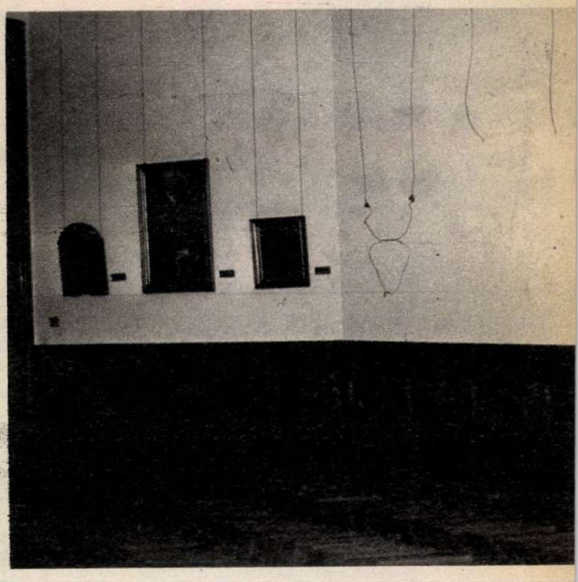

kot betörve jutottak a múzeumba. A díszes keretekből kiszerelték a képeket, és azon az útvonalon, ahol jöttek, távoztak is a helyszínről.

A bűncselekményt a múzeum fegyveres őrsége éjfélkor észlelte. Azonnal riasztották a rendőrséget. Hamarosan megérkezett a helyszíni szemlebizottság. E csoportnak — amely betörési ügyekben járatos nyomozóból, bűnügyi technikusokból, ujjnyomat- és nyomszakértőből, valamint a nyomozókutya gazdájából állt — az volt a feladata, hogy összegyűjtse mindazokat a nyomokat, amelyek alapján a későbbiekben a bizonyítás hasznos eszközei lehetnek.

Az aprólékos munkát igénylő helyszíni szemle hosszú órákon át tartott. A szakértők és a technikusok szinte minden négyzetcentimétert átvizsgáltak, s nem hiába. Ujjnyomokat, lábnyomokat találtak — közöttük olyat is, amely a bűncselekmény egyik tettesétől származott — és az egyik emeleti erkélyen rábukkantak arra a csavarhúzóra is, amelyet a bűnözők a képek szétszerelésénél használtak. Derekas munkát végzett Harold, a nyomozókutya is. Egészen a Gundel Étterem parkolójáig követte a tettesek nyomát. Ott azonban elvesztette a nyomot. A nyomozók akkor még csak sejtették, ma már tudjuk, hogy miért. Ott szálltak ugyanis gépkocsiba a bűnözők.

A Budapesti Rendőr-főkapitányságon már november 6-án a hajnali órákban nagy erővel elkezdődött a nyomozás. Egy csoport először azokat az ismert bűnözőket ellenőrizte végig, akik nem tudtak alibit igazolni november 5-e éjszakájára. Egy másik csoport olyan tanúkat igyekezett találni, akik azon az éjszakán a múzeum környékén jártak, hátha hallottak vagy láttak olyasmit, ami a bűncselekménnyel összefügg.

És közben a főkapitányságra megindult a bejelentések áradata. Sok-sok magyar állampolgár és számos külföldi hívta e napokban a 07-es telefonszámot, mert úgy érezte, hogy segíteni tud rendőreinknek, nyomozóinknak. Közöttük több olyan bejelentés is volt, amely jelentősen előremozdította a nyomozás sikerét.

Eltűnt egy lány ...

A bejelentések között november 11-én találtak a nyomozók egy különlegesen érdekeset. Jónás Katalin 16 éves leány édesapja megjelent a rendőrségen és elmondotta, hogy lánya több napja eltűnt otthonról. Aztán, amikor a nyomozók kikérdezték az aggódó édesapát, kiderült, hogy Katalin több éve olaszul tanul és barátkozni is többnyire olasz állampolgárokkal szokott.

E bejelentés kapcsán az első intézkedések természetesen Jónás Katalin megtalálására irányultak. Nyomozók látogatták meg Jónás Katalin ismerőseit, munkatársait és elmentek azokba a diszkókba is, ahová a kislány szórakozni járt. Így sikerült megállapítani néhány olasz ismerősének nevét. Közöttük olyanokét, akik nem voltak ismeretlenek az olasz igazságügyi szervek előtt. Mariót és Carlót, azaz Ivano Sciantit és Graziano Iorit akkor már súlyos bűncselekmények miatt körözte az olasz rendőrség és az Interpol is.

Ki a megbízó?

Az értékes adat felszínre kerülésével új irányt vett a nyomozás. Sikerült felderíteni a két nemzetközi bandita magyarországi tartózkodási helyeit és ismerőseiket is. Így lépésről lépésre szorosabbá vált a gyűrű Kovács Gusztáv és Raffai József körül is. Közben, december 6-án sikerült Jónás Katalin hollétét is megállapítani, és ezután felgyorsultak az események. A rendőrség december 15-én őrizetbe vette Kovács Gusztávot és Raffai Józsefet. Ezen a napon került elő Törökbálint határában a földből az első kép, Raffaello Santi alkotása, az Ifjú képmása.

De nézzük, hogyan is történt a bűncselekmény, s mik az előzmények.

A bűncselekmény előkészítésében és végrehajtásában öt olasz és két magyar állampolgár vett részt. Az olaszok október 14-e után különböző időpontokban és helyeken lépték át a magyar határt. Mario és Carlo érkeztek elsőként. Budapesten segítőtársak után kutattak — eredményesen. Kovács és Raffai készséges együttműködő társnak bizonyult. Gépkocsijukkal fuvarozták az olaszokat, s tevőlegesen is részt vettek az előkészületekben, Kovács pedig a bűncselekmény végrehajtásában is.

Azon az estén Ivano Scianti, azaz Mario, a közelmúltban Olaszországban letartóztatott Carmine Palmese és Kovács Gusztáv másztak fel az állványokon, s törtek be a múzeumba. Carlo és a másik két olasz figyelőszolgálatot teljesítettek a környéken, vigyázva arra, hogy a betörőket nehogy megzavarja valaki. Az ellopott képekkel egy bérelt IBUSZ-lakásba mentek, ott elrejtették az azóta már szintén az olasz igazságügyi szervek őrizetében levő Giacomo Morini Fiat Ritmo típusú személygépkocsijában. A hét festmény közül hat ebben a gépkocsiban reggel 6 óra tájban elhagyta az országot. Mario és Carlo ugyanezen a napon Hegyeshalomnál lépte át a határt.

Hogy a képeket a veszedelmes bűnözők kinek a megbízásából lopták el, ma még kérdés. De ahogy nemzetközi összefogással sikerült felderíteni a bűncselekmény elkövetőit, meglelni a festményeket, bizonyosak lehetünk abban, hogy e kérdés sem marad sokáig megválaszolatlan.

Zombori Attila

TANKOLJ NAPSUGARA

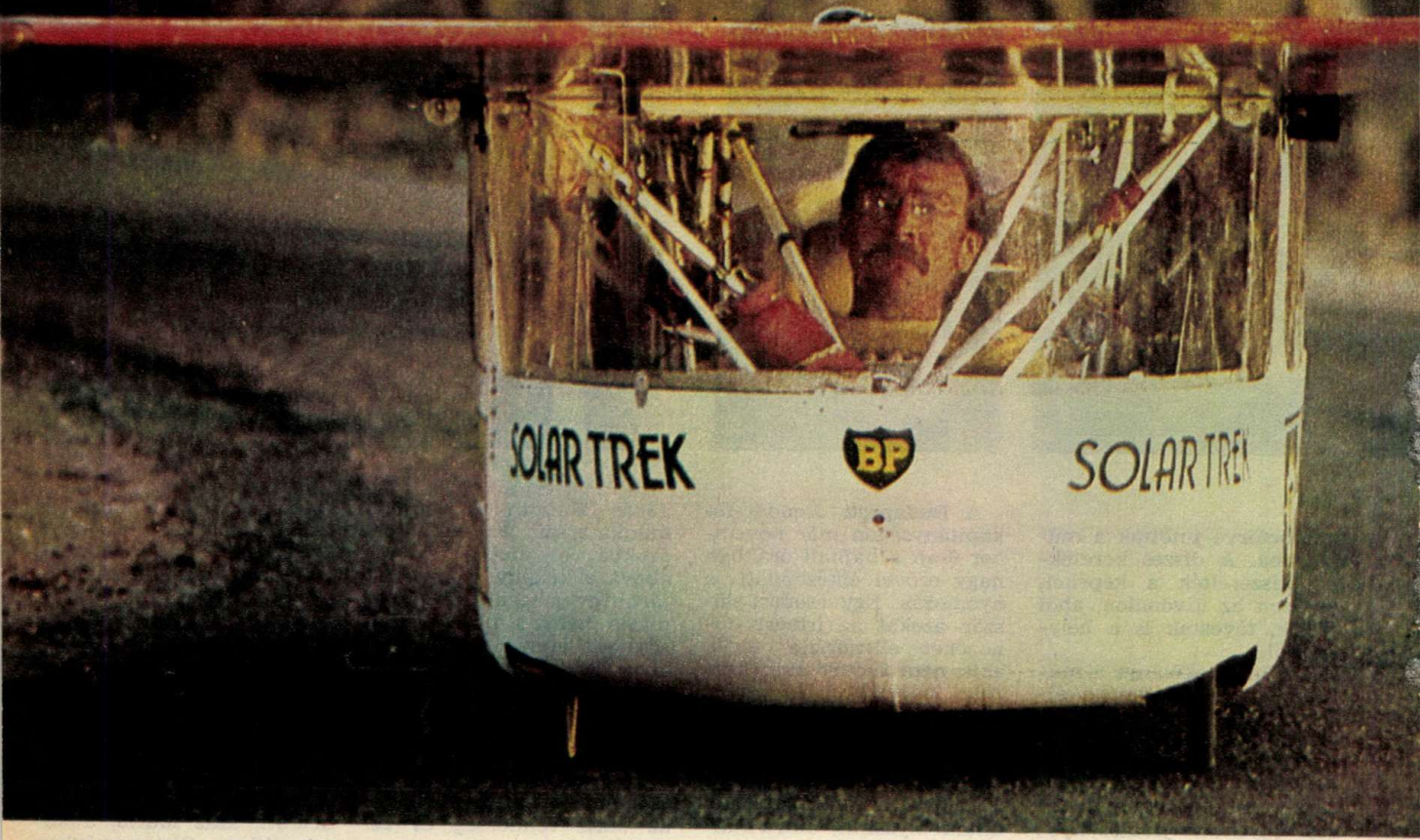

Hej, az lesz majd a szép idő, ha minden autós ezzel a felkiáltással biztatja önmagát és társait. Szépnek ígérkezik, mert ezeket a járgányokat igazán olcsón üzemeltethetjük majd, környezetünket sem szennyezzük vele, s ráadásul feltehetően zajtalanul suhannak tova. Persze ez az álom nem holnap válik valóra. Sőt nem is holnapután. De vannak már biztató, sokat ígérő jelek. Két ausztrál testvér: Larry Perkins és Gary Perkins a közelmúltban húsz nap alatt Perth-ből Sidney-be autózott. Hogy mi ebben a különös? Joggal biggyeszthető le mindenki a száját, hiszen már más is végigszáguldott ennyi idő alatt 4130 kilométert. (Ennyi ugyanis Perth és Sidney között a távolság.) Mielőtt azonban túlságosan lebecsülnénk ezt a teljesítményt, elárulják, hogy ez világcsúcs. Járművüket ugyanis a nap hajtotta.

– Kocsink százhuszonhat kiló – mondta Larry –, teste üveggyapotból készült, kerekei bicikli kerekek, a fék szintén bringafék. A kétszázhúsz napcellából készült elemtelepek egy elektromos motort hajtanak meg, egyszerű lánckerék közvetíti innen az energiát a kerekekhez. Az átlagsebességünk huszonöt kilomé-

A könnyű acélváz szerkezet játszva elbírta a napelem-telepeket. A jövő járműve természetesen még sokat változhat, de az alapötlet megvalósult már

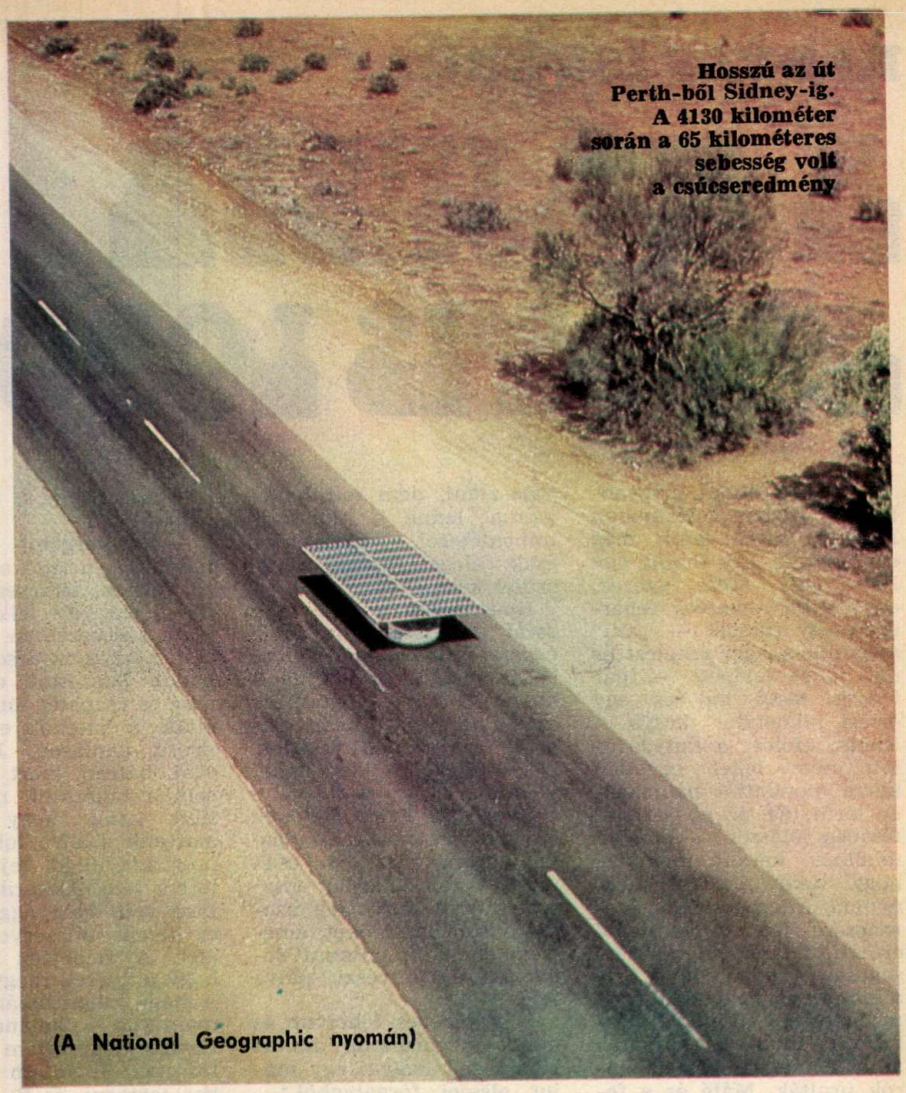

Hosszú az út Perth-ből Sidney-ig. A 4130 kilométer során a 65 kilométeres sebesség volt a csúcseredmény

(A National Geographic nyomán)

ter volt óránként. Csúcssebességünk „elérte" a hatvanöt kilométert. Naponta tizenegy órát „autóztunk", járgányunk nagyon stabilnak bizonyult, ezt elsősorban annak köszönhettük, hogy mélyen ültünk bele. Ezenkívül az alakját is igyekeztünk úgy kialakítani, hogy a levegővel szembeni ellenállása is minimális legyen. Jövőre egyébként versenyre hívunk mindenkit, aki hasonló járművel rendelkezik. Különben palackban magunkkal vittünk az Indiai-óceánból egy kis vizet, s beleöntöttük a Csendes-óceánba, jelképezve, hogy a napenergia összeköti az óceánokat. Mások feladata, hogy mindenki számára hozzáférhetővé váljanak az ilyen közlekedési eszközök, minél előbb, minél szélesebb körben.

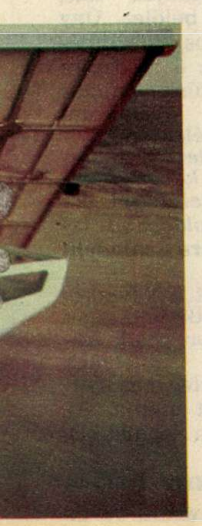

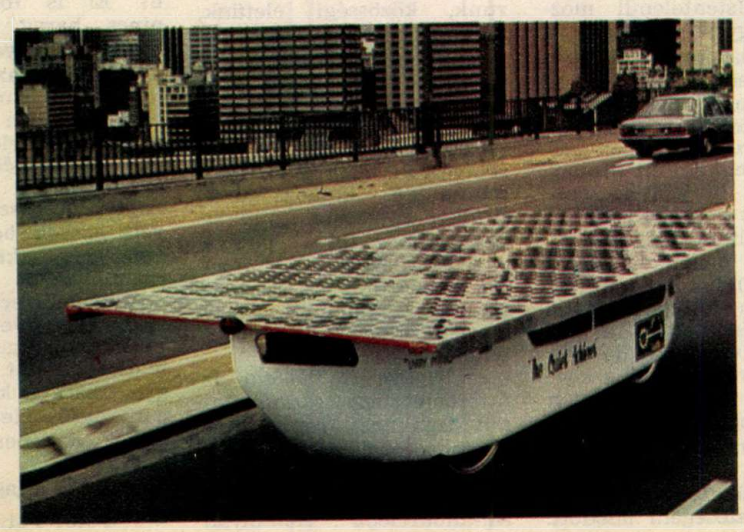

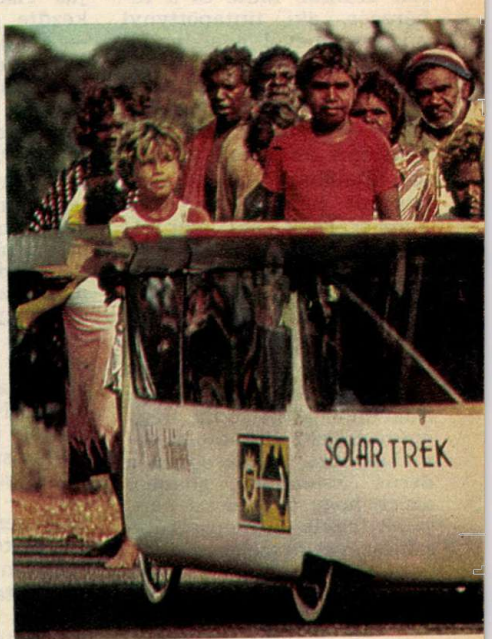

Végig nagy érdeklődés kísérte az újítók útját

A lapos jármű elég szokatlan látványt nyújtott a városok forgalmában. Talán már nincs messze az idő, amikor csak ilyen „autók" lesznek

KEDVES ISMERŐS

A MÁJUSFA AZÓTA IS LOBOG

Abban a budai, nagyablakos házban *Haumann Péteren* kívül lakik még egy anyuka, egy *Dávid*, egy *Petra*, egy *Máté* gyerek, egy *Miki* nevezetű fehéregér, egy tücsök — „aki" megunta a házi zenélést és egy időre lelépett —, pár fényes testű hal és egy óriási komondor kutya... Nahát, efölött a kutya fölött nem lehet egyetlen kurta mondattal napirendre térni. Ez az eb — életemben először — olyan félelmet keltett bennem, hogy nem mertem megnyomni a kapucsengőt. Szerencsére jött a felmentő erő: Haumann Péter barátságosan a hóna alá gyűrte a hatalmas házőrzőt, amíg mi bemenekültünk a házba. A többi gyerekjáték volt! A nagyszobát az aprók uralták. Máté és a fehéregér, aki tintapöttynyi piros szemével aggódva és hunyorogva figyelte tizenegyedik házának épülését. Máté — ez esetben az építész — színes kockáiból nem épít általában tornyot és általában várat, csak konkrét házakat az izgékony egérnek, „aki" már teljesen össze van zavarodva, és indulatait nyugtatni felfut Máté vállára. Ott aztán kifújja magát.

Nehéz elszakadni a látványtól, de végtére is nem azért jöttünk, hogy mélyinterjút készítsünk egy egérrel, „aki" láthatóan remekül érzi magát ebben a derűs családban, hanem azért, hogy a papával, napjaink egyik legnépszerűbb színészével beszélgessünk.

„A kockát akkor dobtuk el"

A színész pályája általában nem úgy kezdődik, hogy eszmélésekor — mondjuk hatéves korában — elhatározza, hogy színész lesz. Legtöbbjük átlagos, hétköznapi hivatást akar választani, nem mintha fogalma lenne a hivatások mibenlétéről, egyszerűen csak eleget próbál tenni szülei kérésének.

Hogy aztán a sors, és a saját tehetsége jóvoltából egyszercsak ott találja magát a világot jelentő deszkákon és már egy egész ország „kérésének tesz eleget", ez csupán véletlen. Helyesbítek, ez nem lehet véletlen.

Haumann Péter életének hajnalán az orvosi hivatással kacérkodott, s csak most, a felnőttkorból visszatekintve fejti meg azokat a vad ösztönöket, amelyek ellenállhatatlanul sodorták a művészi pálya felé.

— Nyolcéves lehettem, és majd megőrültem, amiért ki akartak hagyni egy május elsejei forgatagból — kezdte a visszaemlékezést. — Addig mesterkedtem, amíg végül is kibrusztoltam magamnak, hogy a körben forgó gyerekekkel ellentétes irányban rohanva lobogtathassam a felékesített májusfát. Semmi kétség, már akkor bujkált bennem magam megmutatásának a láza. Az eleve elrendelés persze nem itt, és nem ezzel kezdődött, hanem egy félresikerült büntetéssel. Istentelenül mozgékony gyerek voltam, s egyik tanárom azzal próbálta elvenni a kedvem az élettől, hogy zord ábrázattal kiosztott rám két verset. „Szórul szóra bemagolod!" — mondta ellentmondást nem tűrően. Én dacból a két vers helyett négyet tanultam meg és nagy indulattal beleszavaltam a képébe. Drága jó tanárom döbbenten hallgatta. Attól kezdve én lettem a suli ügyeletes versmondója. Valahogy így dobtuk el a kockát, ami azóta is el van vetve. Borzasztóan szerettem kiállni a társaim elé, szerettem befolyásolni, aktivizálni őket és erre rengeteg lehetőségem adódott.

— És élt is a lehetőségekkel?

— Könyörgöm, én egy indulatos, mozgékony úttörő voltam, lelkesen működő egyed egy lelkes, működő szervezetben. Mi nem csak a magunk ácsolta színpadon játszottuk el a Timúr és csapatát, mi tovább éltük a játékot egy gyönyörű padláson. Játszhattunk bátran, mert sem mi, sem a tanáraink nem féltünk attól, hogy letörik alattunk a létra foka vagy hogy kigyullad fejünk fölött a tető. Akkoriban még nem volt ilyen aggodalmas és ilyen túlszervezett az élet. A felnőttek hagyták, hogy a gyerek megteremtse a maga külön bejáratú, romantikus kalandvilágát. Persze, hogy éltem a lehetőséggel. Imádtam bandához tartozni, és ki törődött azzal, hogy ezt a jó értelemben vett bandaszellemet egyébként és hivatalosan úttörőmozgalomnak nevezték?!

„Az iskola volt a várunk"

— Szeretett iskolába járni?

— Hogyne szerettem volna! Az iskola volt a mi várunk, közösségi életünk, kalandjaink színtere, aminek télen felöntötték az udvarát, hogy korcsolyázhassunk rajta, és ősszel, ha túl sok falevelet hordott rá a szél, úgy sepertük, gereblyéztük, mintha ezen múlna a boldogságunk. Amikor egyszer a fülünkbe jutott, hogy tolvaj járt a „kertek alatt", éjjel őrséget szerveztünk, és reszkettünk az izgalomtól, hogy esetleg fülöncsípjük a betolakodót.

— Higgye el, nekem az úttörőélet egy eszméletlenül izgalmas, romantikus kalandsorozat volt. Bátorságom és gyermeki tisztességem próbája, amely a legkülönfélébb komolyan vett játékok sodrában edződött. Boldog lennék, ha gyerekeim hasonló élményekkel a tarisznyájukban érkeznének meg a felnőttkor partjaihoz.

„A nevelés kölcsönös"

— Tud ebben segíteni nekik?

— A bandát nem pótolhatom, de ami rám tartozik, azt igyekszem megadni. De nehéz kérdés ez.

— Nem szeretném előregyártott játékok tömegével bénítani a fantáziájukat, azt hiszem, mégis több játékot kapnak a kelleténél. Nem szeretném gátolni életszervező aktivitásukat, nem akarom elbizakodottá és könnyelművé tenni őket, épp ezért nem tömöm ki a zsebüket zsebpénzzel, mi több, egyáltalán nem adok pénzt. Dávid fiam például papírt hord a MÉH-be és nem csak azért, hogy legyen fagyira valója, ennél sokkal nagyratörőbb álmai is vannak. A maga kis bandájával — nevezzük helyesen őrsnek — szeretne hozzájárulni a Nemzeti Színház felépítéséhez.

— Egyszer hibát követtem el, nyáron ugyanis idegesítően sok a pitypang az udvarunkban. Mondom a kölköknek, hogy ki kellene irtani az egészet, és mindjárt fel is ajánlottam, hogy tíz fillért fizetek darabjáért. Megmosolyogtak. Azt mondták, inkább majd ingyen. Ja kérem, a nevelés olykor kölcsönös.

— Mint gyakorló apának, mi a véleménye a nyaklevesről?

— Az az igazság, hogy nincs hozzá érzékem. Az anyósom például pontosan tudja, hogy mikor, miért, kinek és mekkorát kell adni. El is fogadják tőle, nincs harag belőle. Úgy tűnik, bizonyos körülmények között az ő módszere hatásosabb, mint amikor én elkezdem gyakorolni velük a mélylélektant.

— Az a véleménye tehát, hogy a következetes szigorral és szeretettel nevelt gyerek boldogabb lehet, mint akire mindent ráhagynak?

— Igen, mert a következetesség következetességet teremt, a szigor pedig kötelességtudatot, amelynek gyakorlása a kiegyensúlyozott, derűs élet alapja. Az esetek zömében legalábbis.

Magyar Katalin

Fotó: Potzmann János

PAJTÁS
HAUMANN
PÉTER

VEZETI DÉVÉNYI TIBOR

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

Ezen a héten néhány nosztalgikus kérdésre fogok válaszolni. Mostanában nagyon sokan érdeklődtök régi nagynevű zenekarok iránt, vagy csak egyszerűen kíváncsiak vagytok egy „öreg" zenekar rövid életútjára. Az ilyen leveleket külön öröm számomra olvasni, hiszen mostanában azon fáradozom — rádióban, televízióban, újságban —, hogy korosztályotokkal megismertessem azokat a muzsikusokat, akik saját műfajuk legjobbjai, és ott voltak az „alapkőletételnél".

Haagen Imre Budapestről a Beatles iránt érdeklődik. Szívesen térek vissza a témára, mert múltkor, amikor írtam róluk, és közöltük George és Ringo képét, nagyon sok szemrehányó levelet kaptam azért, mert alá merészeltem írni, hogy alapító tagok.

Sajnos, az alapító szócska mellől elmaradtak az idézőjelek, ugyanis ez nem a zenekarra, hanem a műfajra — a beatzenére vonatkozott. És ennek valóban ők is alapító tagjai voltak. Különben a Beatles a hatvanas évek elején kezdte pályafutását Hamburgban, annak ellenére, hogy mind a négyen angolok, liverpooli származásúak. A legfiatalabb George Harrison, a legidősebb Ringo Starr volt a csapatban. A két vezéregyéniség pedig Lennon és Paul volt, mivel dalaik legnagyobb részét is ők szerezték. Az első lemezük 1963-ban, az utolsó pedig 1970-ben jelent meg. A feloszlásuknak több oka volt. Belső ellentétek, Yoko Ono (Lennon felesége) megjelenése, a híres menedzser, Epstein halála. Mivel egyenként is remek muzsikusok — tovább dolgoztak. Szólólemezek tucatját készítették el. Többször felröppent a hír, hogy ismét összeáll a „nagy csapat", ám ez mindig is csak az újságírók soha be nem teljesedő vágya maradt. Lennon halálával pedig végleg abbamaradtak a közös zenélésről szóló hírek. Legendájuk óriási és csodálatos. Néha-néha még feltűnik nevük az újságokban, egy-egy film vagy valamilyen nagyszabású zenei esemény kapcsán. Sőt, a legaktívabb Beatles-fiú, Paul McCartney még mindig ott van az élvonalban. 1983-ban listavezető volt Michael Jacksonnal, pedig az indulás óta húsz esztendő telt el. Jöhetnek stílusok, változhat a zenei ízlés, a Beatles örök.

Ildikó

Imre

Magyari Ildikó Romániából egy másik nagy együttes — a Bee Gees iránt érdeklődik. Ez a remek testvércsapat tulajdonképpen 1967-ben indult el a siker csúcsa felé.

Először hárman — Barry Gibb és a két iker, Robin és Maurice — aratják sikereiket, majd szólókarrier kísérletek következnek. A legeredetibb hang Robiné. Nem véletlen, hogy ő még mindig a legjobbak között van a listán. A tavalyi év egyik legszebb diszkóslágerét — a Juliettet — is ő énekelte. Életükben a diszkó nagy változást hozott. A Szombat esti lázzal műfajt teremtettek, és nem véletlen, hogy Travolta legújabb filmjében is ők muzsikálnak. Jellegzetes hangjukat, dallamvilágukat könnyű felismerni. Úgy néz ki, csak egyedül Andy, a negyedik testvér lett hűtlen a zenéhez. Ő inkább a filmművészet felé kacsingat.

A Beatles 1963-ban

Robin a Bee Gees-ből 1967-ben

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT LÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

SZÉGYEN

Derül a nézőtér.

Vidám, önfeledt kacagás szalad végig a sorok között. Valaki úgy nevet, hogy a könnye is kicsordul. „A hülyék" — mondja egy vihorászó hang.

Derül a nézőtér.

A nevetés tárgyai: az atomháború és az atomerőművek elleni tüntetők. Anyák sorolják gyerekeik nevét, mutatják fényképüket, fiatalok bekötött szájukkal jelzik tehetetlenségüket a háborúval szemben.

Igaz, van bennük valami gyermeki, valami naiv. Mert a puszta hit mindig védtelen kicsit. Ők tiltakoznak, a nézőtér derül és én összehúzódom a székben.

Szégyellem magam. Helyettük!

(Major)

HÉTKÖZNAPI HADIJELENTÉS

Nagyon ismerte a gyerekeket az a hatóság, amely elrendelte, hogy az iskolák kapuja elé, a járda szélére védőkorlátot kell szerelni. Öt perce állok itt, és várom Pétert, akit haza kell vinnem, mert a szülei ma nem értek rá érte jönni. Az öt perc nem telt éppen eseménytelenül. Íme a leltár. A fülem mellett elsüvített négy hógolyó, a többi szerencsére messze elkerült. Ketten rohantak nekem: egy szemüveges kislány a gyomromnak, egy fiú, akinek az usánkája is földre esett az ütközéstől, csak az oldalamnak. További hárman kisebb lendülettel jöttek (vagy a reflexeik gyorsabbak), és még idejében sikerült fékezniük. A mellettem álló nagymama, megjegyzem, rosszabbul járt, mert ő éppen a kapuval szemben helyezkedett el. Hátunkat a korlátnak vetve sikerrel álltuk a néha csendesedő, néha megerősödő rohamot. Mögöttünk, az úttesten az autók egyenletes iramban haladó, szakadatlan folyama. Óvatosan jöttek. Úgy látszik, tudták már, hogy itt eléjük lépőkre kell számítaniuk. No, nem a gyerekekre, szerencsére. Azok a járdán maradtak, ott fogócskáztak, hócsatáztak, álltak, ugráltak egy kupacban. Éppen csak a járókelőket kényszerítették az úttestre. Az erre igyekvő felnőtteket, akiknek így kellett kikerülniük őket, ha anélkül akarták folytatni az útjukat, hogy fellökjék mások csemetéit.

– sTb –

„SZEMESNEK" ÁLL A VILÁG?

Reggel nyolc óra. Hosszú sorok kígyóznak a fővárosi Déli pályaudvar jegypénztárai előtt. Sokan utaznak, a jegyelővétel lehetőségével viszont kevesen élnek. Mindenki siet, mindenki szeretné mielőbb elfoglalni helyét a szerelvényen. Ilyenkor jegyet venni, nem kedvderítő dolog.

Két lány érkezik, frissen, könnyedén, sportszatyrot lóbálva. Ahogy meglátják a tömeget, elkomolyodnak. Majd odamennek a sor elejére, a pénztár ablakához.

— Ugye meg tetszik engedni, hogy gyorsan jegyet vegyünk? — mondja az alacsonyabb, esdeklő hangon egy éppen sorra kerülő idős néninek. — Öt perc múlva indul a vonatunk.

A lány arca komoly, szemében aggodalom bújkál. A néni enged, még annak ellenére is, hogy a háta mögött megszólal néhány méltatlankodó hang.

A lány fizet, s gyorsan elteszi a jegyeket. Szeméből derű sugárzik, s meg sem köszönve a szívességet, mosolyogva a barátnőjéhez fordul:

— Na, most mit csináljunk délután kettőig? Hat óra nagy idő. Elszaladhatnának például egy könyvtárba, s belelapozhatnának az illemszabályok gyűjteményébe. Mert, hogy egyiküknek sincs meg otthon, abban biztos vagyok...

S. F.

RONDAÍRÁS?

„Nagyon szeretnék levelezni 14 évesvagyok 7. osztájas, levonot és kártya naptárt gyűjtök. De, nagyon szeret ném ha mostmárbetennek a címem a pajtásba" — szól a levél, amit tovább nem idézek, mert hátha fertőző. Mármint az elképesztő helyesírása.

Javaslom, ne is mondjuk rá, illetve vele kapcsolatban, hogy helyesírás, hanem valami találóbbat. Például azt, hogy rondaírás... Akkor viszont milyennek kell minősíteni? Jó a rondaírása? Jó, hiszen tele van hibával. Persze még így sem tökéletes. Írhatta volna azt is, hogy „gyülytök" vagy a Pajtást többesszámban, hiszen — feltehetően — a lap több százezer példányában szeretné nevét megjelentetni. Tehát, ha az ember rondán akar írni, akkor is jobban oda kell figyelnie.

(Szente)

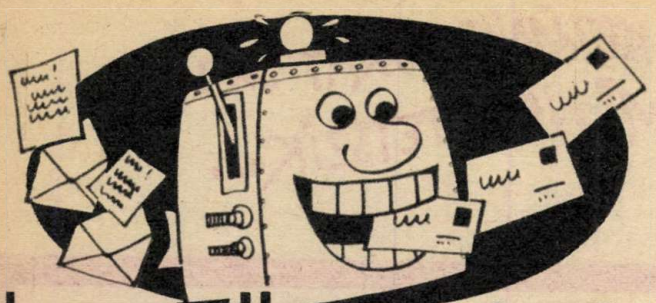

levélbontó

Mit üzen a Pajtás?

A VÁCI Árpád úti általános iskola Földváry Károly Úttörőcsapatának ötödik osztályos Gárdonyi Géza raja vagyunk — írja Tóth Éva rajtitkár (Vác, Árpád út 85. — 2601). — Szeretnénk felvenni a kapcsolatot olyan csapatokkal, rajokkal, amelyek szintén Földváry Károly nevét viselik — írja a továbbiakban, majd arra kér bennünket, hogy kívánságukat tegyük közzé a Pajtásban. Íme!

KK 70 JELIGÉRE kért választ pályaválasztási kérdésére nyírparasznyai levelezőnk, aki nyolcadikos lévén már eldöntötte, hogy orvos lesz. Azt szeretné tudni, mit kell tennie, hogy tervét valóra válthassa. Először is jelentkezned kell gimnáziumba vagy egészségügyi szakközépiskolába. Ha ott kiválóan érettségiztél, jöhet az újabb akadály: a felvételi vizsga az orvostudományi egyetemre.

SZERETNÉM — olvassuk Béres Tünde (Szendrő, Felszabadulás út 40. — 3752) levelében —, ha a Pajtás szerkesztősége írna nekem néha-néha. Mi nagyon igyekszünk, hogy minél sűrűbben tudjunk levelet váltani mindnyájatokkal, akik hozzánk fordultok. Jó lenne, ha a következő leveledben nemcsak azt írnád, hogy levelezni akarsz velünk, hanem beszámolnál arról is, mi érdekel, mi foglalkoztat éppen!

Leveleznénk! Válaszolj!

HETEDIKESEK ÍRJANAK: TAKÁCS ÁGNES, Érd, Hunor u. 45. — 2030 (képeslapot, matricát gyűjt); KELEMEN MÓNIKA, Kazincbarcika, Radnóti tér 1. — 3700 (bélyeget, matricát gyűjt); LUKÁCS GYÖRGYI, Foktő, Beke u. 29. — 6331 (bélyeget, képeslapot, matricát gyűjt); ZALAVÁRI ZSUZSA, Érd, Mecset u. 11. — 2030 (bélyeget, kártyanaptárt gyűjt); CSÁK ANDREA, Besenyszög, Csillag út 4/a. — 5071; CZECZON ZSUZSA, Kocsér, Petőfi u. 21. — 2755; SUSZTER SZILVIA, Kazincbarcika, Radnóti tér 4. — 3700 (bélyeget, matricát gyűjt).

NYOLCADIKOSOK LEVELÉT VÁRJUK: VAKULA ERIKA, Jánoshalma, Parcelok, V. ker. 14. — 6440 (kártyanaptárt gyűjt); PAPP JUDIT, Szolnok, Jubileum tér 5. — 5000 (képeslapot gyűjt); TÓTH ERZSÉBET, Doboz, Hámán K. u. 22. — 5624; MOLNÁR ANETT, Törökszentmiklós, Vörösmarty út 5/a. — 5200 (szeret olvasni, zenét hallgatni, képeslapot, naptárt gyűjt); CSATÓ ÉVA, Tiboldaróc, Szabadság út 7. — 3423; KISS MÓNIKA, Kerepestarcsa, József A. u. 98. — 2145; KOPASZ MÁRIA, Drégelypalánk, Rákóczi u. 61. — 2646 (bélyeget, matricát gyűjt); VALU GYÖNGYI, Ajak, Hunyadi út 34. — 4524; BAKÓ ÉVA, Aleea Sanatatii Nr. 3. Bl. 10. Ap. 19. Spintu Gheorghe, Cavasna, 4000 Románia; TEPUC ÉVA, Str. Szék nr. 11. 4100 Miercurea Ciuc, Románia: CSISZÉR IBOLYA, Str. Szék, nr. 11. 4100 Miercurea Ciuc, Roler Jenő u. 2.).

Tudósítóink jelentik

Januárban tartottuk a TTUSZ csapatszintű matematikai vetélkedőjét az úttörőházban. A kilenckor kezdődő versenyen a hetedikesek és a nyolcadikosok szerepeltek. Egy óra állt rendelkezésükre, hogy négy-négy feladatot megoldjanak. Százalékot, területet kellett számítani, törtet kellett bővíteni, és volt geometriai bizonyítás is. Az első helyet Bársony Ibolya, 8/c osztályos szerezte meg.

A természetkutatói versenyen azok vettek részt, akik jártasak a földrajzban, a biológiában, a kémiában, a fizikában. Öt csapatot alakítottunk, és így birkóztunk a változatos feladatokkal. A 8/a osztály csapata lett az első.

Bartus Tímea, Tiszaalpár

Iskolánk és csapatunk névadója, Babits Mihály születésének századik évfordulója alkalmából ünnepségsorozatot rendeztünk jelmondatunk szellemében: „Nem játék a világ! Látni, teremteni kell!" Évfolyamonként más-más feladatokkal Babits-próbát tettünk. A Babits Mihály Művelődési Központ színháztermében emlékünnepséget tartottunk. Iskolánk zsibongójában díszőrséget álltunk Csorba Géza Babits-szobra előtt, részt vettünk a Babits-emlékház avatásán és a művelődési központ előtt álló Babits-szobor koszorúzásán. Hisszük: nem hal meg az, akinek emléke így él az emberi szívekben, akinek emlékét őrzi az ország és a mi kis közösségünk: iskolánk, úttörőcsapatunk.

2713. számú Babits Mihály Úttörőcsapat,
Szekszárd

Az úttörővezetők országos konferenciájának sikeréhez mi is hozzájárultunk — énekszóval. A küldöttek lelkesen énekelték velünk együtt az úttörődalokat. Mi azonban a Pajtásban írottakkal ellentétben — nem miskolciak vagyunk. Csapatunk, a 81. számú Lévay József Úttörőcsapat a sajószentpéteri 2. számú általános iskolában működik. Énekkarunk minden évben szerepel a járási versenyen, az elmúlt tanévben eljutott is. Jó munkánk jutalmául szerepelhettünk mi is a miskolci konferencián.

Nagy Judit
úttörőtanács-titkár
Sajószentpéter

Úttörőházunk játszóházzal ünnepelte azt, hogy szülőfalunk, Heves, idén január elsején városi rangra emelkedett. A játszóház tízkor kezdődött, de már kilenckor nagyon sokan gyülekeztünk. Énekléssel, játékkal töltöttük ki a várakozás idejét. Azután megnyílt a játszóház! Sokan „Heves város" címmel plakátot készítettek. A legjobban sikerült plakátok részt vesznek az alkalmi gyermekrajz-pályázaton. Lehetett még babot, gyöngyöt fűzni, textilképet készíteni, fát faragni. Olyan sokan voltunk, hogy egy-egy játékba néha csak hosszú várakozás árán lehetett bekapcsolódni, de az ügyesek így is megrakodva térhettek haza a szorgos munkával töltött délelőtt végén.

Az Úttörőház Tanácsa,
Heves

PÁLYÁZAT!

EGYÉNI ÉS CSOPORTOS NEVEZÉS!

A FŐNYEREMÉNY KÜLFÖLDI UTAZÁS!

A Kertészet és Szőlészet, a Pajtás és a Kertbarát Magazin szerkesztősége számos állami és társadalmi szerv támogatásával pályázatot hirdet Palántakert '84 címmel kertészkedő, kertszerető gyerekeknek.

Kedves gyerekek! A pályázaton csoportosan és egyénileg is részt vehettek. Két kategóriában nevezhettek: külön jelentkezhetnek az alsó tagozatosok és külön a felső tagozatosok. Pályamunkáitokat is eszerint bíráljuk el. Csoportosan pályázhatnak az iskolakerteket, az idős emberek telkeit közösen művelő osztályok, baráti körök, őrsök, rajok.

Pályamunkáitokban írjátok meg, hogy mekkora területen kertészkedtek, milyen növényeket termeltek, hogyan ápoljátok a gyümölcsfákat, a zöldségféléket, a szőlőt, a virágokat. Írjátok meg azt is, hogyan hasznosítjátok terményeiteket, hogyan szer-

PÁLYÁZAT! PÁLYÁZAT!

vezitek munkátokat és ki vagy kik segítenek ebben nektek. A biológiai jellegű kertészkedést (a kevés vegyszerrel való, vagy vegyszer nélküli termesztést) külön értékeljük. Számoljatok be arról is, hogy a kerti munka nyújt-e segítséget az iskolai tanulmányaitokhoz, illetve az iskolában tanultakat tudjátok-e hasznosítani a kertészkedésben. Örömmel vesszük, ha pályamunkáitokat olyan fényképekkel, festményekkel, rajzokkal is kiegészítitek, amelyekkel szemléletesebben bemutathatjátok a kertet, a kerti munkát és az ehhez kapcsolódó élményeiteket.

Nevezéseteket 1984. április 30-ig küldjétek el a Kertészet és Szőlészet szerkesztősége címére: Budapest, Pf. 14. 1355. A pályázatot ugyancsak a Kertészet és Szőlészet szerkesztősége címére juttassátok el 1984. szeptember 30-ig. Az értékelő bizottság a nevezéstől számítva kiséri figyelemmel kerti munkátokat.

A csoportos és egyéni első díj: háromnapos külföldi utazás. A második helyezettek jutalma egyhetes táborozás hazánk valamelyik szép vidékén. A további helyezettek értékes tárgyjutalomban részesülnek és könyveket kapnak. A legjobb pályamunkákat a Kertészet és Szőlészetben, a Pajtásban vagy a Kertbarát Magazinban is közöljük, bemutatva természetesen a pályázat szerzőit is. A legjobban sikerült felvételeket, festményeket és rajzokat a Magyar Mezőgazdasági Múzeum kamarakiállítás keretében mutatja be. A pályázat ünnepélyes eredményhirdetésére és a díjak kiosztására 1984. december elején kerül sor.

Pályázatunk célja, hogy nyilvánosságot adjunk a kertészkedő fiúknak, lányoknak, és munkájuk, eredményeik bemutatásával a kertészkedés hasznára és örömeire, a növények megismerésére, a természet szeretetére ösztönözzünk.

Várjuk jelentkezéseteket!

A KERTÉSZET ÉS SZŐLÉSZET
szerkesztősége

A nevezési lapokat kitöltve adjátok postára a Kertészet és Szőlészet lap címére: Budapest, Pf. 14. 1355. Beküldési határidő: 1984. április 30.

PALÁNTAKERT '84

NEVEZÉSI LAP

A. CSOPORTOS NEVEZÉS

A csoportvezető neve: .....

Lakcíme: .....

Az iskola neve és címe: .....

.....

Az általatok megművelt kert jellege (iskolakert, idősek kertje, stb.) .....

A termesztett növény, növények fajtája: .....

.....

.....

.....

A termés hasznosításának módja: .....

Munkátokban segít: .....

.....

PALÁNTAKERT '84

NEVEZÉSI LAP

B. EGYÉNI NEVEZÉS

Neved: .....

Lakcímed: .....

Iskolád neve és címe: .....

.....

Az általad megművelt kert nagysága: .....

.....

A termesztett növények fajtája: .....

.....

.....

.....

A termés hasznosításának módja: .....

A munkádban segít: .....

.....

A MAHART Hajójavító Vállalat szakmunkástanuló felvételt hirdet a következő szakmákra:

szerkezetlakatos (hajóépítő), hegesztő, csőhálózatszerelő, ács, asztalos, villanyszerelő, festő-mázoló, géplakatos (motorszerelő), esztergályos.

Juttatások:
munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés, III. évben teljesítmény (szakmunkás) bérezés, társadalmi-tanulmányi ösztöndíj, szerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.

Üzemeink vannak: Budapesten, Dunaharasztin, Szegeden.

Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti és oktatási osztályán, Bp. 1325, Pf. 97.
vagy Bp. IV. Népsziget
Tel.: 697-777. Szegedi üzemünkben: 6753 Szeged-Tápé.

PÁLYAVÁLASZTÁS ELŐTT ÁLLÓK, FIGYELEM!

Az Oroszlányi Szénbányák Vállalat az 1984/85-ös tanévre beiskoláz 14. életévüket betöltött, általános iskolai végzettséggel rendelkező fiúkat.

– VÁJÁR,
– BÁNYA-ELEKTROLAKATOS
SZAKMUNKÁSTANULÓNAK.

A szakmunkásképzés ideje: 3 év.

JUTTATÁSOK

- **Kollégiumi elhelyezés teljes ellátással havi 210 Ft, állami gondozottak esetében 20 Ft**
- **Társadalmi ösztöndíj: 700 Ft/hó**
- **Tanulmányi pótlék: 100–300 Ft-ig**
- **Tanulmányi ösztöndíj, tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően 180–810 Ft-ig.**
- **III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk. Keresetük a szakmunkásokénak 90 százaléka.**

Szakmunkásvizsga utáni keresseti lehetőségek:

bánya-elektrolakatos: 4000-7000 Ft/hó
vájár: 6000-10 000 Ft/hó

Cím: Oroszlányi Szénbányák Vállalat
Bér- és Munkaerő-gazdálkodási Osztály
2841. Oroszlány

VÁLASZTOTTÁL MÁR?

Segítünk! Gyere a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni!
Legfontosabb szakmáink:
szerkezeti lakatos, hegesztő,
csőszerelő,
gépiforgácsoló (esztergályos),
gépszerelő, villanyszerelő,
ács-állványozó, öntő.
Tanulásodhoz vállalatunk segítséget nyújt:

- **kollégiumi elhelyezés,**
- **korszerűen felszerelt tanműhely,**
- **tanulmányi ösztöndíjon felül a szakmától függően havi 700–1000 Ft-ig társadalmi ösztöndíj,**
- **napi 3 Ft térítésért ebéd,**
- **nyereségrészesedés,**
- **üdülés balatoni üdülőinkben,**
- **sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában,**
- **minden héten szabad szombat**

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN
továbbtanulásodhoz nyitva az út érettségi, technikusminősítő, főiskola, egyetem felé, melyhez minden támogatást megkapsz.
Munkába álláskor:
4000–5000 Ft juttatás,
modern munkásszálloda vár,
jó kereseti lehetőség!

Érdeklődésed és jelentkezésed az alábbi helyeken várjuk:

MHD, központi oktatási osztály
Budapest, Váci út 202. 1904
Tel.: 296-203

MHD Balatonfüredi Gyáregység
Balatonfüred
Telefon: 06-80 40 100

MHD Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred Telefon: 53

MHD Váci Gyáregység
Vác, Derecske dülő
Telefon: 06 27 11 411

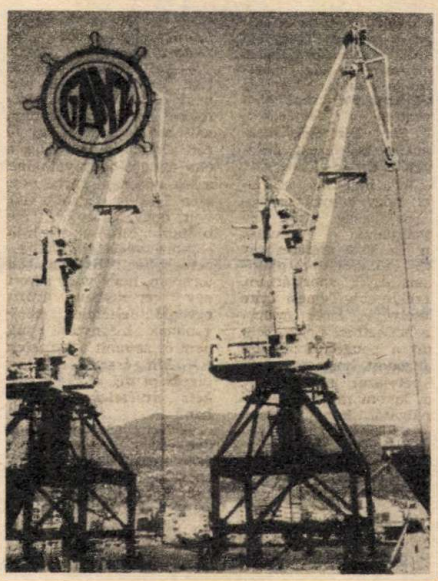

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Vár benneteket az EGYT

Gyógyszervegyészeti Gyár közössége, gyertek hozzánk szakmát tanulni!

A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli.

Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:

vegyianyaggyártó, hegesztő, központi fűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyigép-szerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületvillamossági szerelő, műszergyártó és karbantartó, elektroműszerész, szobafestő-mázoló-tapétázó, padlóburkoló, csatornamű-kezelő, kőműves, magasépítőipari ács-állványozó, bútorasztalos, esztergályos.

A képzési idő 3 év; kollégiumot biztosítunk.
Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek az általános vegyész szakmában.

A képzési idő 4 év; kollégiumot biztosítunk.

Juttatások a tanulmányi idő alatt:
társadalmi ösztöndíj + tanulmányi eredménytől függő kiegészítés, jutalom. magas fokú szociális ellátottság, üdülési, sportolási és kulturális lehetőségek.

A szakmunkásvizsga után támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelv- és egyéb szakmai tanfolyamokon.

Pályakezdőinket öt évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A továbbtanulással kapcsolatban további részletes tájékoztatást ad az EGYT

Gyógyszervegyészeti Gyár oktatási osztálya.
Címünk: Budapest X., Keresztúri u. 30—38.
Levélcím: Budapest, Pf. 100. — 1475
Telefon: 836-702.
Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon.
Jelentkezéseteket előjegyzésbe vesszük.

Ne feledjétek — vár az EGYT

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK.
Az 1984/85-ös tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves LÁNYOKAT és FIÚKAT.
Lányokat fonó;
fiúkat textilipari gépszerelő, géplakatos és esztergályos szakmára szerződtetünk a LŐRINCI FONÓ szakmunkástanulójaként. Felvételi vizsga nincs!
A tanulmányi idő: 3 év.
A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a vizsgák sikeres letételéhez és a szakmunkásbizonyítvány megszerzéséhez.

JUTTATÁSAINK:

fonó szakmunkástanulók részére
— napi 3 Ft-ért ebéd,
— havi 20 Ft-ért autóbuszbérlet.
A három tanév idejére ingyenes a
— kollégiumi elhelyezés,
— tankönyvek, tanszerek,
— munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől és évfolyamtól függően) 320—750 Ft,
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft-ig terjed (tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők:
— kollégiumi elhelyezés,
— havonta autóbuszbérlet,
— napi 3 Ft-ért ebéd (tanítási napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban),
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi eredménytől függően tanulmányi pótlék 150—250 Ft,
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól (tanulmányi eredménytől függően) 130—600 Ft.
A LÁNYOK és FIÚK részére harmadik évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.
A kereseti lehetőség a szakmunkásbizonyítvány megszerzése után a fonó szakmában 4000—6000 Ft, a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.
Kérésedre a részletes tájékoztatót postafordultával megküldjük.

Címünk: **Pamutfonóipari Vállalat**
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel: fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára!
A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.
FONÓ szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet
Budapest V., Markó u. 18—20.
A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet,
Budapest XVIII., Vörös Hadsereg u. 185.
Jelentkezni lehet személyesen és levélben is vagy telefonon az 585-122/193-as melléken.

Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

SEGÍTSÉG A PÁLYAVÁLASZTÁSHOZ

Nem kell tovább kutatni, keresni, a Budapesti Közlekedési Vállalat érdeklődésnek, egyéniségnek megfelelő szakmát ajánl.

A Budapest tömegközlekedését biztosító nagyvállalatnál a továbbtanuló fiatalok korszerű tanműhelyekben könnyen elsajátíthatják a következő szakmák gyakorlati fogásait:

ELEKTROMŰSZERÉSZ,
AUTÓSZERELŐ,
FÉNYEZŐ-MÁZOLÓ,
SZOBAFESTŐ,
AUTÓVILLAMOSSÁGI SZERELŐ

Vidéki fiatalok is megtanulhatják az esztergályos, karosszérialakatos, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vasúti járműszerelő, közúti villamosjármű-szerelő, villamosgépszerelő, erősáramú berendezésszerelő, épületvillamossági szerelő, villamoshálózat-szerelő, kőműves szakmákat.

Fiatalok! Szakmátok mesterei szeretnétek lenni? Tanuljatok a BKV-nál. Cím: BKV Oktatási Központ 1045 Budapest IV. Széchenyi tér 5. Megközelíthető: 20, 30 jelzésű autóbuszokkal. Telefonon: 690-228.

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS
BKV

Felvételi kérelem

Név: . . . . . .

Szül. hely, év, hó, nap: . . . . . .

Lakcím, ir. szám: . . . . . .

Anyja neve: . . . . . .

Választott szakma: . . . . . .

vagy: . . . . . .

Dátum: . . . . . .

szülő aláírása

TÖPRENGŐ

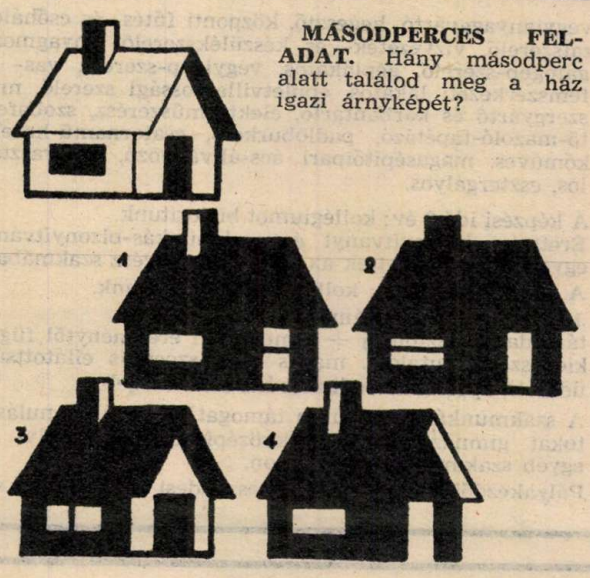

MÁSODPERCES FELADAT. Hány másodperc alatt találod meg a ház igazi árnyképét?

NYERTESEK

A 2. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Kósa Dávid, Bp. II.; Szegvári Alexandra, Zirc; Litanszki Anikó és György, Mezőberény; Pál Enikő, Balmazújváros; Regdon Ilona, Abony; Darvas Gábor, Sajókaza; Surányi Béla, Visznek; Farkas Csaba, Csgle; Soós Tünde, Elek; Czilják Mária, Pécs; Bella Anita, Veszprém; Kilián Noémi, Réde; Turi Hedvig, Baja; Szőke Sándor, Monor; Juhász Magdolna, Vasad; Molnár Margit, Hajdúböszörmény; Gergely Krisztina, Tab; Illési Erika, Jászberény; Ábrahám Rita, Nagykőrös.

Poszterjáték

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázata. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: február 27. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: TÖPRENGŐ.

FANTASZTIKUS NYERTESEK

A KRISTÁLY Fantasztikus Magazin 1983/4. számában közölt rejtvények helyes megfejtése a következő:

1. Parszek kapitány minden állítása igaz. (A Földről lévén szó!)

2. A Séta az űr-állatkertben csillagképei sorrendben így követik egymást: Skorpió, Rák, Bak, Halak, Bika, Kos, Oroszlán és a (Nagy) Medve. (A feladat megfogalmazásából eredően a Rák és a Skorpió felcserélését helyesnek fogadtuk el.)

Nagyon sokan küldtek kifogástalan megfejtést, számukra a jutalmakat postán küldjük el.

Tizenketten viszont tovább folytatják a versenyt. Őket a jó megfejtést beküldők közül sorsoltuk ki, és a Szovjet Tudomány és Kultúra házában **február 27-én sorra kerülő vetélkedőn** döntik majd el, hogy ki utazik közülük a Szovjetunió űrhajósképző bázisára.

A névsor a következő:

Ifj. Pécsi Viktor (BP. III.)
Horváth Katalin (BP. IV.)
Bácskai Judit (Szeged)
Molnár Tünde (Körmend)
Ifj. Miski Bertalan (Hajdúnánás)
Kövecs Ferenc (Pécs)
Szabó Eleonóra (Makó)
Pápai Ákos (Eger)
Sántha Péter (Kecskemét)
Ivánkovits Zsolt (Zalaegerszeg)
Vojnovics Attila (Vác)
Ország László (Kunszentmárton)

A döntőbe jutottaknak sikeres versenyzést kívánunk!

(A részleteket levélben közöljük!)

MIT GONDOLSZ?
Hány éves lehet ez az ember?
1: 60 éves
x: 72 éves
2: 78 éves

LOVASVERSENY. A rajzoló igazán tréfás kedvében volt, amikor ezt a rajzot elkészítette. Egynéhány szabálytalanságot követett el. Te hányat fedezel fel közülük?

SAKK

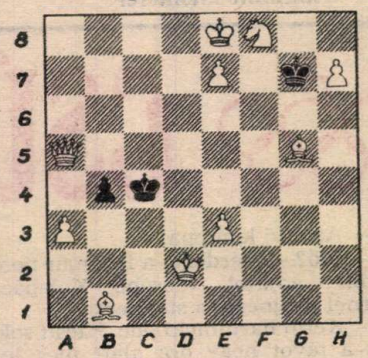

Most egy ábrán két feladványt közlünk, a választóvonal a fehér nagy átló. Mindkét feladvány két (2) lépéses, megfejtésül beküldeni csak a kulcslépéseket kell, vagyis fehér azon kezdőlépését, amely után bármit is lép fekete, a mattot védeni nem tudja.

Az október 13-i Pajtás sakkfeladványának megoldása: 1. Vgl-hl! Más kezdőlépés nem vezet célhoz, hogy miért nem, keressétek meg! Így lehet gyakorlatot szerezni s legközelebb sikerrel fejteni! — A helyes megfejtők közül a díjak nyertesei: Bánhidi Richárd (Kaposvár), Mátrai Szabolcs (Gyöngyös) és Nagy Bernadette (Kiskundorozsma).

Földeák Árpád

A 2. SZÁM MEGFEJTÉSEI

HŰSÉGESEK, cinke, rogó — HOLLAND TÁJ: 3. — PIFU ÉS A SULI: C, E, B, A, D. — NEGATÍV FÉNYKÉP: 1-es. — HERKULES: 2—11. — TÚRAVERSENY: A—H, B—J, C—G, D—F, E—I. CSALÓKA ARCOK: 4—10.

JÓ MEGFIGYELŐ VAGY? E négy ember négy ország, de az is lehetséges, hogy négy világrész lakója. Egy kis jel azonban mégis valamennyiükön azonos. Mi az a jel?

50 CSÚCSPRÓBA

A látvány gyönyörű. A hóban kutyagolva azonban sokszorosának tűnt a harminc kilométer

A fiú a hóban térdelt. Úgy maradt ott, kezét maga elé ejtve, a semmibe meredve, mint aki sose akar fölállni.

— Na, mi lesz? — sürgették társai. — Megyünk vagy maradunk?

A fiú megadóan bólintott:

— Megyünk.

A MENEDÉKHÁZ FOGSÁGÁBAN

Mit is mondhatott volna egyebet. Egyet nem lehetett: maradni. A hó kemény és hideg volt (éjjel fagyott), a lepel alatt kitartott a jég. Az út meg...? Nos, az út egyként tizenöt kilométer volt: annyi a mögöttük, s még annyi az előttük lévő. Mi éppen feleúton találkoztunk velük a Pilisben, a Lom-hegy csúcsánál.

A kétezres csapat némiképp „szakadtan" érkezett az olimpiai ötpróba téli csúcstúrájának fordítóállomásához. Pedig milyen vagányak voltak még reggel.

— Harminc kilométer? Meg se kottyan!

Kottyant.

Volt, aki menet közben elmaradt. Másokat a menedékházak melege fogott vissza, a harmadik indult volna, de nem vitte a lába: kellemetlen tud lenni egy harminc kilométeres sétán a rossz cipő.

— Nem kis dolog harminc kilométer! — magyarázta Hajdú Gábor szentendrei sportfelügyelő. — A fiatalok közül sokan ezt nem ismerik föl, jó „balhét" látnak az útban, s az ötödik kilométernél már bánják, hogy nekiindultak. Vonzó a téli csúcstúra, de mert nincs előzménye, sokakat váratlanul ér. Nem is tudják igazán felmérni a maguk felkészültségét. Ezért van szigorú orvosi vizsgálat, s ezért tartjuk be a tizennégy éves korhatárt.

— S ha egy általános iskolás jelentkezik?

— Ha szülővel vagy tanárral jön és hozza a szülők felelősségvállaló engedélyét, indulhat.

De indul-e, kételkedtünk a Lajos-forráshoz érve.

— Hogyne indulnának! — mondták a jól értesültek. — Szentendréről egy egész osztály vágott neki az útnak.

CSAK AZ ELSŐ „TÍZ" NEHÉZ

Álltunk a Lajos-forrásnál, vártuk az egész osztályt. Nem jöttek. Helyettük Beck Mónika érkezett édesapjával. A nyolcadikos lány a Felszabadulási lakótelepi iskolából már megjárta a dobogókői túrát. Ez a mostani azért igazi erőpróba volt.

— Nehéz volt eddig?

— Á, könnyű! — és mosolygott. A szervezők mindenesetre arra esküdtek, hogy aki végigmegy az első tíz kilométeren, az már könnyedén megteszi a következő huszat.

Az apa és a fia láthatóan frissen érkezett a pihenőhelyhez, annak rendje és módja szerint aláíratták igazolólapjukat, pihenésképpen szökdécseltek egyet-kettőt.

— Honnan jöttél?

— Vácról, a Petőfiből — mondta a fiatalabb Kalapács Kornél.

— Mikor indultál?

— Az első komppal.

— Idő? — kérdezte a fiú, már nem tőlünk, apjától. Idősebb Kalapács Kornél megnézte a stoppert:

— Kettő harminckilenc. Kicsit sok. Ezt a távot négy óra alatt meg lehet csinálni.

S már mentek is tovább, versenyt futva az idővel.

„NEKÜNK A TÖLTÉS A MÁTRA"

A két szegedi lányt a kiskatonák „teaágyújánál" kaptuk tollvégre. Az egészségügyi szakközépiskolás Molnár Edit és a hetedikes Molnár Ágnes először vágott neki ekkora távnak.

Kalapácsék — félidőben Pihenésként szökdécseltek

— Miért kellett ilyen messzire utazni egy túráért?

— Mert nálunk az Alföldön nincs se hó, se hegy. Szegeden van egy töltés, az a mi Mátránk.

— Csak ketten jöttetek?

— Ketten, apával. A többieket hiába is hívtuk volna, nem lett volna vállalkozó köztük.

— Milyen a túra?

— Jó kis séta.

A „jó kis séta" akkor már negyedik órája tartott. Mire az utolsók megérkeztek a Lajos-forráshoz, addigra az elsők, a szentendrei katonai főiskolások és a Honvéd öttusázói, már eljutottak a célba. A többség azonban még ott keresgette a tájolási pontokat a Pilis hófedte erdejében. Volt, aki beleunva a gyaloglásba, rövidített. A negyedikes makói Sarkadi Györgyi kitartott elhatározása mellett.

— Végigmegyünk — mondta nagy elszánással az út felénél apjának.

S mentek. Végig a harminc kilométeren majd kétezren. Igaz, volt olyan, aki föladta. De hát magunk gyengeségének beismerése ezen a versenyen nem szégyen. A többség viszont teljesítette a távot, az olimpiai ötpróba idei első feltételét. Csakhogy ez már a másodlagos cél volt.

Az igazi az a harminc kilométer volt, amelyen majd kétezer fiatal megpróbálta legyőzni önmagát.

Nagy többségüknek ez sikerült is.

Major Árvácska

Fotó: Potzmann János

Az olimpiai ötpróbán fontos az adminisztráció is

Merre menjünk? — ez volt a kérdés a Lom-hegyi fordítónál. A sportszerűek a hosszabb utat választották

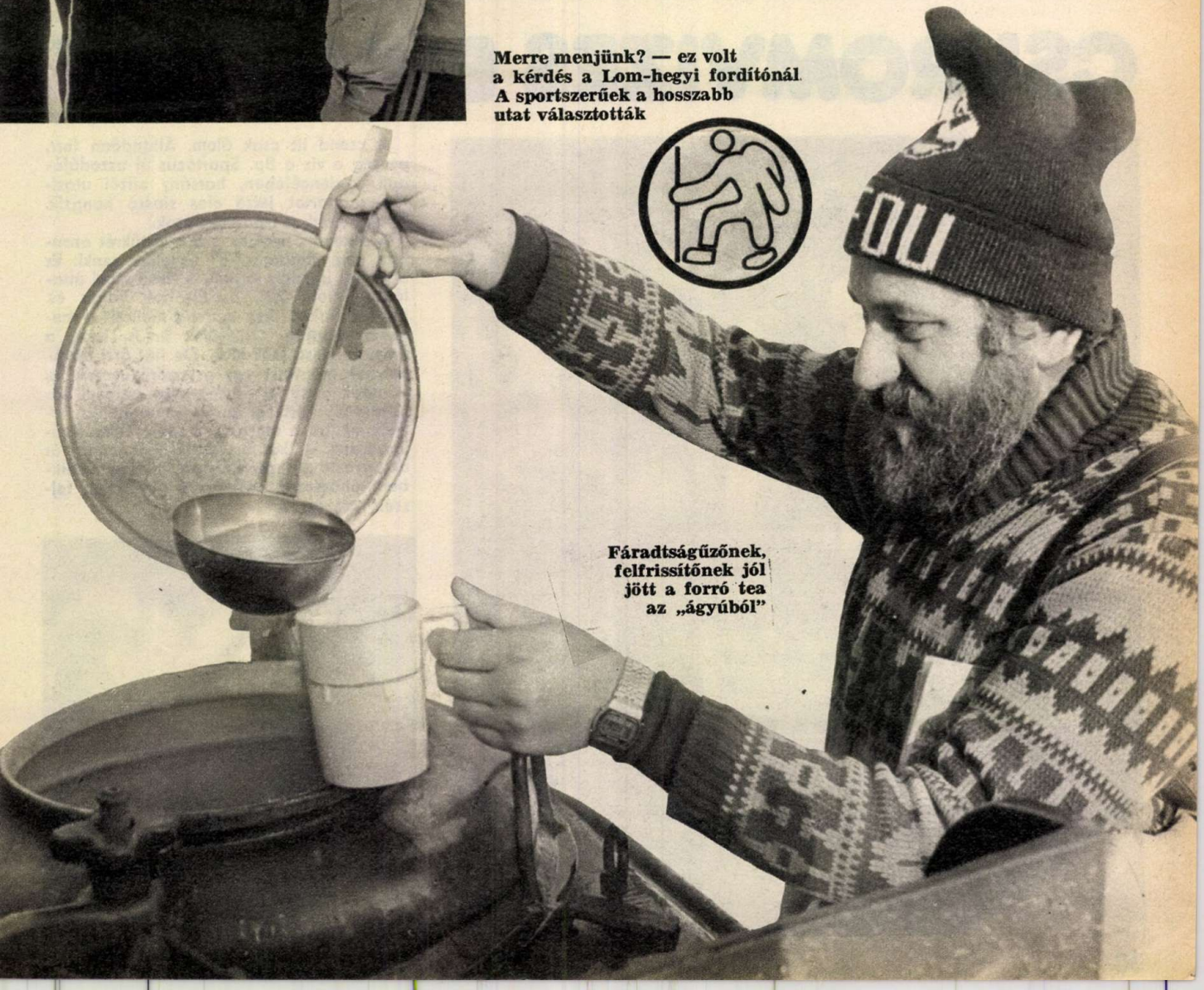

Fáradtságűzőnek, felfrissítőnek jól jött a forró tea az „ágyúból"

CSUROMVIZES BÚVÓHELY

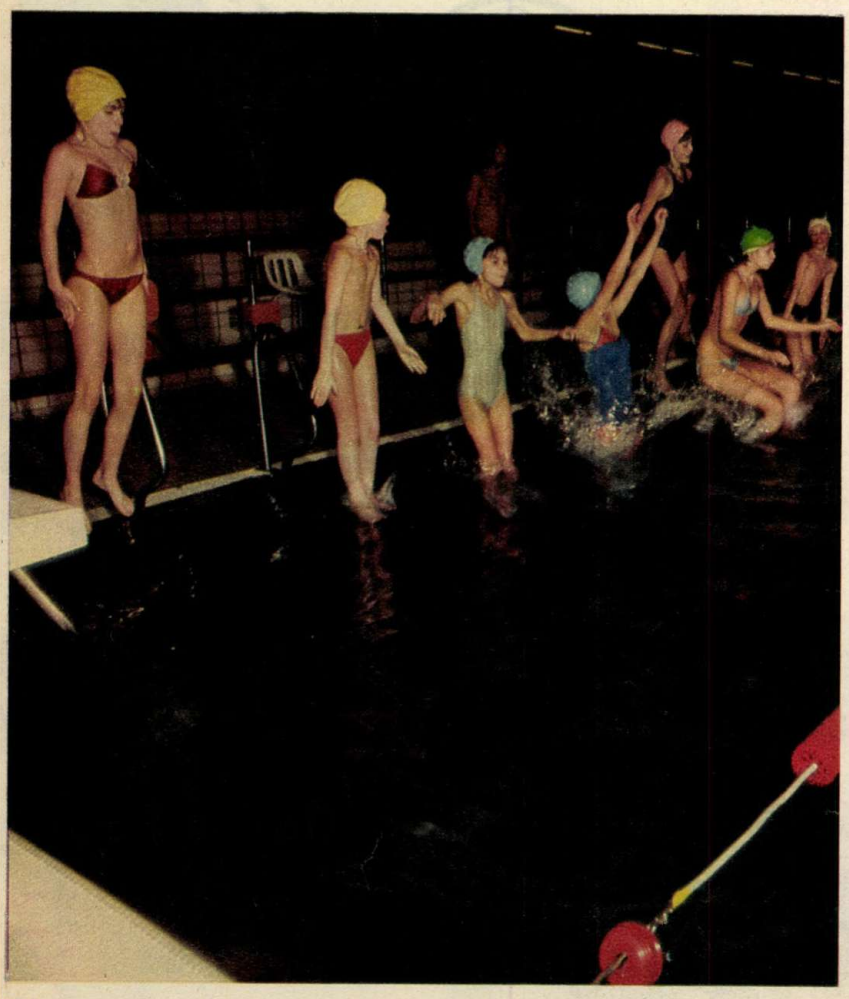

A csend itt csak álom. Állandóan forr, pezseg a víz a Bp. Spartacus új uszodájának medencéjében, harsány edzői utasítás, a startot jelző éles sípszó hangzik. Gyakorolnak a sportiskolások.

A hetes és nyolcas pálya víztükrét azonban nem „háborgatja" egyelőre senki. Ez a terület ugyanis foglalt. A Keve utcai általános iskola 7/b. osztályának Fanta és Kopasz Kukac őrse már ott melegít a medence partján. Őrsgyűlés ez is, igaz, a helyszín kissé szokatlan. De hát őrsi búvóhelynek megteszi egy gyönyörű uszoda is, Fantáék a dohos pincék vagy az ósdi kocsitárolók, kertvégi sufnik romantikája helyett inkább a mozgás, a sport örömét választották. A két őrsvezető különben már bejegyezte a naplójába azt is, hogy őrseikben rohamosan csökken a „nyeletlen fejszék" száma...

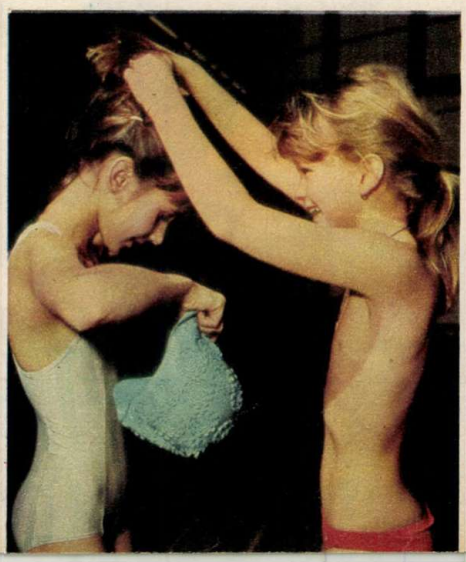

KASTANKA

CSEHOV ELBESZÉLÉSE NYOMÁN
ÍRTA: CS. HORVÁTH TIBOR,
RAJZOLTA: DARGAY ATTILA

3

13.
BESÖTÉTEDIK, RÁADÁSUL HAVAZNI KEZD, ÉS LUKA ALEKSZANDRICS NEM KERÜL ELŐ. KASTANKA HALÁLOSAN FÁRADT, A GYOMRA KOROG, A SZÍVE MAJD MEGHASAD MAGÁNYOSSÁGÁBAN.

AÚÚÚÚ!

14. EKKOR MEGMOZDUL A KAPUSZÁRNY, ÉS...

15.
FÁJDALMÁBAN FELVONÍT, ÉS MARADÉK EREJÉT ÖSSZESZEDVE FELKÉSZÜL, HOGY MINDEN TOVÁBBI BÁNTALMAT ERÉLYESEN MEGTOROLJON.

SZEGÉNYKE! NE HARAGUDJ!

RRRRR!

16.
KASTANKA AZ IDEGEN HANGJÁBAN MELEG RÉSZVÉTET ÉREZ. EZ MENTEN ELOSZLATJA HARCIASSÁGÁT. MÉG KESERVESEBBEN KEZD SZÜKÖLNI.

MI BAJOD? HOL A GAZDÁD? ÚGY LÁTSZIK, ELVESZTÉL. Ó, TE KIS BOLOND ÁLLAT!

AÚÚÚÚ!

17. HAMAROSAN EGY SZÁMÁRA TELJESEN ISMERETLEN KÖRNYEZETBEN TALÁLJA MAGÁT. ASZTALOSMŰHELYHEZ UGYAN A LEGKEVÉSBÉ SEM HASONLÍT, MÉGIS ELÉG KELLEMES HELYNEK LÁTSZIK.

MOST SZÉPEN MEGVACSORÁZUNK, KUTYUSKA.

18. MOHÓN KAP A FELÉJE DOBOTT JÓ FALATOK UTÁN. SZINTE MEGRÉSZEGÜL AZ EVÉS GYÖNYÖRŰSÉGÉTŐL.

NO HISZEN, ELÉG ROSSZUL TARTHATTAK TÉGED! SOVÁNY VAGY! CSUPA CSONT ÉS BŐR!

FOLYTATJUK

Pályázatunk a 23. oldalon!

VÁRADY IBOLYA FELVÉTELE

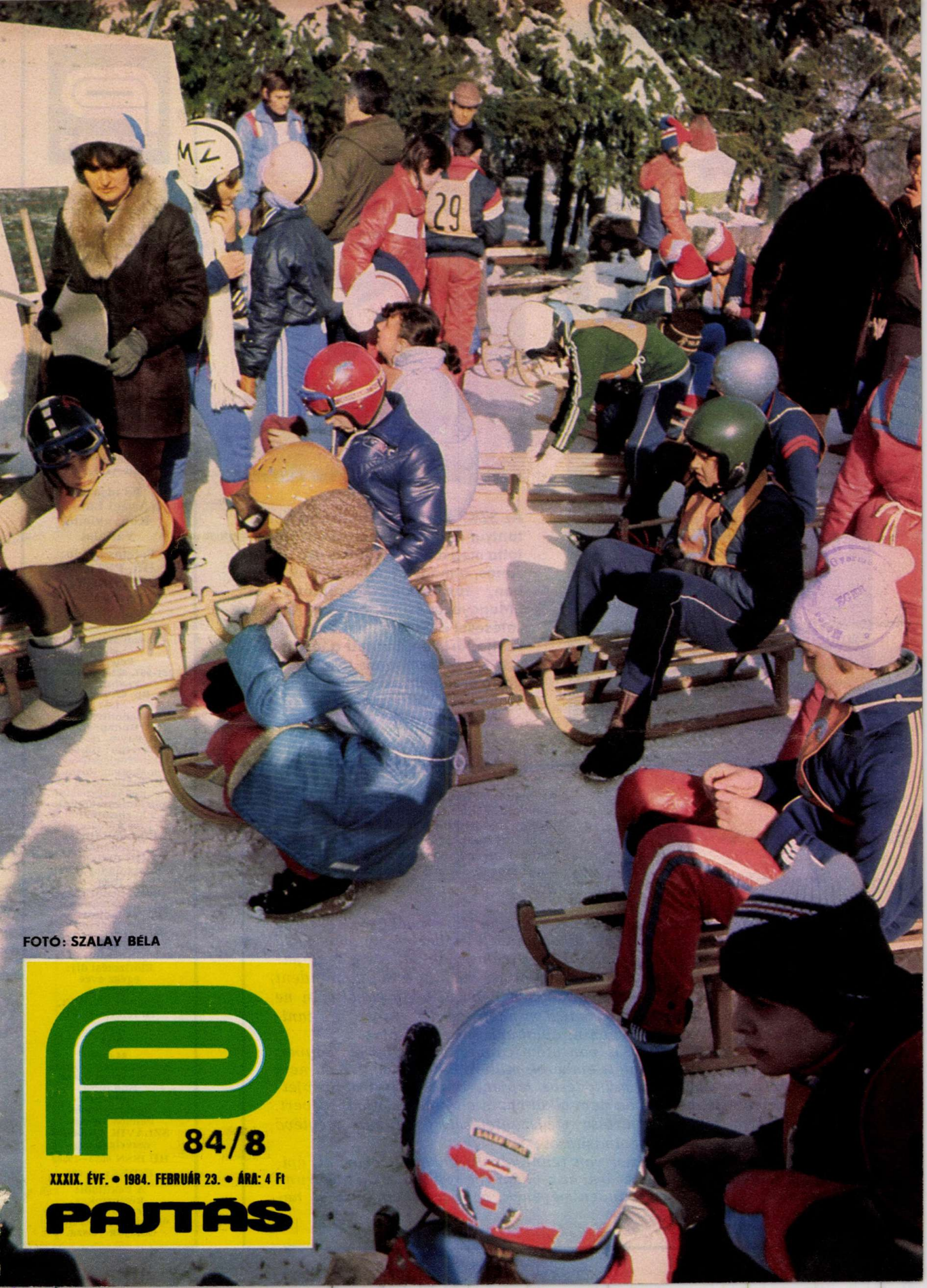

FOTÓ: SZALAY BÉLA

84/8

XXXIX. ÉVF. • 1984. FEBRUÁR 23. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

Elhunyt Jurij Andropov, a Szovjetunió Kommunista Pártja Központi Bizottságának főtitkára, a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa Elnökségének elnöke. Személyében a haladó emberiség azt a kiemelkedő államférfit gyászolja, aki fáradhatatlanul tevékenykedett a haladás ügyének előmozdítása, az emberiség békéje, biztonságos jövője érdekében.

Az SZKP Központi Bizottsága Konsztantyin Csernyenko elvtársat választotta meg a párt új főtitkárává. Kádár János, a magyar kommunisták nevében, táviratban köszöntötte őt: „Meggyőződésünk, hogy az Ön vezetésével a Szovjetunió Kommunista Pártja töretlenül követi a lenini utat, s a szovjet emberek további kimagasló eredményeket érnek el a fejlett szocialista társadalom építésében."

Az elmúlt év májusában hírül adtuk, hogy Samanta Smith tízéves amerikai iskolás lány levelet küldött Jurij Andropovnak, amelyben megkérdezte: a Szovjetunió mit szándékozik tenni, hogy ne legyen háború. A most elhunyt szovjet államfő akkori válaszából idézünk:

„Azt kérdezed, mit teszünk azért, hogy ne legyen háború. Kérdésed a legfontosabb azok közül, amelyek minden embert nyugtalansággal töltenek el. Komolyan és becsületesen válaszolok rá. Mi a Szovjetunióban igyekszünk megtenni mindent és meg is teszünk mindent azért, hogy országaink között ne legyen háború, hogy egyáltalán ne legyen háború a Földön. Így akarja minden szovjet ember, így tanított bennünket Vlagyimir Lenin, államunk megalapítója . . .

Amerikának is, nekünk is van atomfegyverünk. Szörnyű fegyver, amely egy szempillantás alatt emberek millióit ölheti meg. De mi nem akarjuk, hogy valaha is működésbe lépjen. Éppen ezért a Szovjetunió kijelentette, hogy soha nem alkalmazza elsőnek az atomfegyvert. Javasoltuk a további gyártása megszüntetését, és a már meglévő atomfegyverkészlet megsemmisítését . . .

Mi békét akarunk, hiszen van tennivalónk: gabonát termelni, építeni és feltalálni, könyveket írni és a világűrbe repülni. Békét akarunk önmaguknak és a Föld minden népének, a gyermekeinknek és neked is, Samanta."

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS
Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalokná, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft, I. félévre 77,50 Ft, II. félévre 62 Ft

84.0172
Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—19583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

HÓKRISTÁLYOK A KÉKESRŐL

A XIX. Téli Úttörő-olimpia havas számainak országos döntőit rendező Heves megyei vezetőket — számtalan egyéb ügyes-bajos tennivalójuk mellett — három kínzó kérdés gyötörte heteken keresztül. Lesz-e hó egyáltalán, már esik, de vajon megmarad-e, uramatyám még mindig zuhog, nem lesz ez már egy kicsit sok . . . ?

Nos, egy kicsit sok lett. Ám a természet vaskos tréfáját az edzők és a honvédség közös munkájával sikerült a szó szoros értelmében elsimítani.

Az időjárás azonban továbbra is dévaj kedvében maradt. A műlesiklásban elsőnek induló Hunyadi Szil-

Rajt előtt a fiú műlesiklók egy csoportja. A nevek mellett még üres a papír...

A „kékesi lavina"... Csiba Gyuri három aranyat nyert a lesiklószámokban és az összetettben

„Hopp!.. Hopp!... Hopp!..." A sífutó mit sem lát a gyönyörű díszletekből. Ketyeg az óra — menni kell!

viát már az első laza kanyar után elnyelte a köd. Néhány perccel később Apjok Tünde már jó féltávig látható maradt, míg újabb néhány perc elteltével a későbbi győztes Gönczi Vera bemutatóját már csaknem a célig figyelemmel kísérhettük. Az egyik pillanatban még a távoli Parád apró házai is látszottak a völgyben, a másikban már felhőt lélegeztünk, és az orrunkig sem láttunk.

Igen, úgy tűnik erre a versenyre mind a négy évszak kíváncsi volt...

*

Csiba Gyuri palacsintát fogyaszt, és ez már több mint meglepő. Mert Csiba Gyuri a lesiklószámok nagy esélyese, aki már a legutóbbi olimpián is megnyert minden megnyerhetőt, mert Csiba Gyuri legutóbb egy felnőtt versenyen is bronzérmes lett, mert Csiba Gyuri — annak ellenére, hogy a közelmúltban a Bp. Honvédhoz igazolt — mégis csak a kékesiek szemefénye, és végül mert Csiba Gyuri mindennek ellenére csak a második helyen áll az első futam után. És még ezen is osztoznia kell a nagy vetélytárssal, a budapesti Tordi Gabival, Zakariás Boldizsárról már nem is beszélve, aki teljes 0,62 másodperccel vezet előtte...!

Ő meg angyali nyugalommal eszi a palacsintát.

— Na de Gyuri...

— Tamás vagyok. Csiba Tamás. Gyuri az öcsém. Nem mondom, kicsit hasonlítunk egymásra. Talán az egyetlen különbség, hogy ő sokkal jobban síel nálam. Meglátják, most is nyerni fog. Viszont... lehet, hogy palacsinta már nem jut neki.

A győzelem bejött. A palacsinta pedig — hogy, hogy nem — senkit sem érdekelt azokban a percekben.

*

A komáromi Stettler Mónika nővére is csupa ragyogás.

— Na...?! Milyen ügyes hugicám van? Egyet lehagyott! — lelkendezik a körülötte állók felé. — 129 másodpercet ment, az utolsó helyezett meg 133-at. Hát nem kell őt megzabálni?

Apró történet, már-már filozófiai mélységekkel az örömről, a testvéri szeretetről...

Vajon mit hoz a jövő? Berényi Zsolt és Sipos Zsolt (Fejér m.) higgadtan fontolgatja a következő futam esélyeit

Szánkófutás. Nem, nem, szó sincs róla, nem került új versenyszám az olimpia programjába, csak hát a szükség nagy úr. A szükség pedig — különösen a szánkóversenyek első futamaiban — arra kényszeríti a versenyzők egy részét, hogy futva tolják maguk előtt a szánkót. Mert így legalább lehet valamit haladni a puha pályán.

— Ilyen szánkóversenyt én még életemben nem láttam — mondja Ózse Mária, a Szolnok megyeiek egyik vezetője. — Itt az győz, akinek erősebb a lába. A sífutókat kellett volna indítani . . . !

Ilyen körülmények között persze a szánkók időnként elszabadulnak, „lovasaik" meg bukdácsolva lohol-nak utánuk. Ez már egészen nagy

Nem úgy ment, ahogy akartam, de azért a 4. hely se kutya . . . A nyíregyházi Veres Erikának lesz még alkalma javítani

móka, mert a pálya széléről természetesen azonnal jön a szöveg:

— Ne törd magad öreg. A völgyben úgyis megvár!

— Ha megszököttt, hát megszökött. Az éhség majd hazakergeti!

— Látod, látod . . . így jár, aki póráz nélkül sétáltatja a szánkóját!

*

Mindezek ellenére a szánkózók versenyét mégsem a „sífutók", hanem a szánkózók nyerik. Mert azért ez mégis csak külön „szakma".

— Az a helyzet — mondja a borsodnádasdi Antal Krisztián — hogy a szánkót is elő lehet készíteni a különböző hóviszonyokra. Én például kék vaxot és hólemosó spray-t kentem az „alvázra". Ehhez jön még a lábtechnika, a helyes testtartás, és máris megvan az érem.

Ezúttal a bronz, de a magabiztos és szakszerű magyarázat alapján megjósolhatjuk: lesz ez még fényesebb is!

Például olyan szép aranyszínű, mint Kapás Attiláé, aki Nagyoroszi-ból jött, és mintha restellkedne kissé, amiért olimpiai bajnok lett.

— A kertünk végében van egy jó nehéz pálya, úgyhogy nem volt nagy gond a felkészülés . . . Meg aztán a másodikos testvérem, a Zoli, ugyanolyan jó mint én . . . akár ő is nyerhetett volna, de hát megyénként csak egy versenyző indulhat. Tulajdonképpen egy olimpiai győzelemtől fosztottam meg az öcsköst . . . !

Hiába no, az élet nem fenékig tejfel. Némi vigaszt jelenthet ennyi balsors között, hogy azért az öcsköst sem fenyegeti egyelőre a kiöregedés veszélye.

*

Garay Karin persze megint külön szám. A Bp. Vasas 14 éves sífutója csaknem két percet vert a nógrádi Solymosi Ágira a pokolian nehéz pályán. Igaz, Ági a sílövészetben visszavágott a „csodafutónak", de hát ott — amint ez a sportág nevéből is kiderül — lőni is kell.

Karin viszont valódi csodát tett. Két döntő között átnézett Galyatetőre, ahol történetesen a felnőtt sífutók versenye zajlott, és az 5 kilométeres távot annak rendje és módja szerint megnyerte! Aztán — Schermiczky Mónikával és Hieber Máriával — 3×5 km-es váltóban is győzött . . . !

Ez még az edzőre, Beták Imrére is a meglepetés erejével hatott.

— Csaknem ötven éve forgolódom sífutók között — magyarázta — de ilyesmire nem emlékszem. Hogy egy tizennégy éves lány felnőtt bajnokságot nyerjen . . . !

Hókristályok a Kékesről. Valamennyit egyszerűen lehetetlen számon tartani. Még szerencse, hogy ezek nem olvadnak el, mint az igaziak.

Fotó: Szalay Béla

XIX. TÉLI ÚTTÖRŐ OLIMPIA GYŐNGYÖS 1984

A BAJNOKOK

SÍFUTÁS

Lányok. III. kcs. Tóth Klára (Nógrád m.) **IV. kcs:** Garay Karin (Budapest) **Fiúk. III. kcs:** Farkas Csaba (Nógrád m.) **IV. kcs:** Bechtold Gábor (Pest m.)

MŰLESIKLÁS

Lányok. III. kcs: Laib Mónika (Budapest) **IV. kcs:** Gönczi Veronika (Budapest). **Fiúk. III. kcs:** Deák Endre (Borsod m.) **IV. kcs:** Csiba György (Heves m.)

SÍLÖVÉSZET

Lányok. III. kcs: Tóth Klára (Nógrád m.) **IV. kcs:** Solymosi Ágnes (Nógrád m.) **Fiúk. III. kcs:** Farkas Csaba (Nógrád m.) **IV. kcs:** Ottmár János (Nógrád m.)

ÓRIÁSMŰLESIKLÁS

Lányok. III. kcs: Laib Mónika (Budapest) **V. kcs:** Apjok Tünde (Budapest) **Fiúk. III. kcs:** Majthényi Szabolcs (Pest m.) **IV. kcs:** Csiba György (Heves m.)

SZÁNKÓ

Lányok. II. kcs: Franz Henriett (Veszprém m.) **III. kcs:** Repka Edit (Borsod m.) **IV. kcs:** Gyurics Ildikó (Somogy m.) **Fiúk. II. kcs:** Kapás Attila (Nógrád m.) **III. kcs:** Hunyadi Gábor (Somogy m.) **IV. kcs:** Tóth Péter (Heves m.)

SÍFUTÓ VÁLTÓ

Lányok: Nógrád m. (Solymosi Ágnes, Tóth Klára, Kolláth Éva). **Fiúk:** Nógrád m. (Ottmár János, Farkas Csaba, Ipacs László)

ALPESI ÖSSZETETT

Lányok. III. kcs: Laib Mónika (Budapest). **IV. kcs:** Apjok Tünde (Budapest). **Fiúk. III. kcs:** Deák Endre (Borsod m.) **V. kcs:** Csiba György (Heves m.)

ÉSZAKI ÖSSZETETT

Lányok. III. kcs: Tóth Klára (Nógrád m.) **IV. kcs:** Garay Karin (Budapest) **Fiúk. III. kcs:** Farkas Csaba (Nógrád m.) **IV. kcs:** Bechtold Gábor (Budapest)

ÚJ „VARÁZS-SZEREK”

FAIR PLAY-DÍJ ÉS JÓ TANULÓ – JÓ SPORTOLÓ CÍM GYEREKEKNEK

Azt tartják, hogy a sportoló pályafutása a győzelmek fényének múlásával véget ér. Számos nagy bajnok sorsa bizonyítja: legtöbbjükről – ha eltűnnek a küzdőtérről – vajmi keveset tudunk.

Vannak azonban, akik a sportpályán kívül is szemünk előtt maradnak. Mai munkájuk sportbeli tetteik folytatása.

Schmitt Pál, egykori párbajtőr olimpiai bajnok, máig a sport közelében él. Az Országos Testnevelési és Sporthivatal elnökhelyettese legutóbb az úttörővezetők miskolci konferenciáján két bejelentésével aratott nagy sikert.

— Miért tartotta fontosnak, hogy ott legyen Miskolcon?

— Nem másért, mint amiért fontosnak tartok minden fórumot, ami a gyerekek egészségéről, egészségéért emel szót. Olyan tanácskozásnak tartottam a miskolcit, amely a legtöbbet tehet az általános iskolások testneveléséért, sportjáért.

— És ilyen volt?

— Sajnos kevesebb szó esett a témáról, mint ahogy vártam. Talán azért, mert mint mások mondják: nem rossz az úttörősport. Lehet, hogy a kívülálló így látja. Mi, sportvezetők azonban nem vagyunk elégedettek a gyerekek sportolásával. A magas színvonalú óvodai testnevelés után szinte semmi az az erőkifejtés, amit az alsó tagozatos testnevelés kíván, s ugyancsak kevés a heti két és fél óra a diákok testmozgására a felsőben. Akkor, amikor naponta kellene majdnem ennyi... Egy-két lelkesebb testnevelőt leszámítva, kevesen szánnak időt a tanórán kívüli sportra. S napjainkra sajnos elveszett a sportolásnak az a példát adó, eszményképet állító varázsa, ami például a mi gyerekkorunkban megvolt.

— Ezért mondott két emlékezetes javaslatot Miskolcon?

— Valamennyien érezzük, hogy vissza kell állítani az egészséges életmód, a nem csak szellemében, de testében is ép ember tiszteletét. Az elmúlt évtizedekben éppen e téren sokat vesztettünk, s hogy újra meglegyen a sport becsülete, ahhoz szemléleti változásokra van szükség. Ezt az új szemléletet pedig már gyermekkorban kell kialakítanunk.

— Egyik javaslata a sportszerűségi díj kiírása volt — diákoknak. A sportpályákon és másutt is elharapózó, mindenáron győzni akaró szemlélet megtűri-e a fair play-díjas sportolókat?

— Éppen azért, mert a sportszerűségnek ellentmondó magatartások jelét látjuk a pályákon és a pályán kívül, tartjuk fontosnak a fair play-szellem erősítését. Arra kell törekednünk, hogy csakis igazi sportemberek lehessenek győztesek. Nemcsak az olimpiai bajnokságért folytatott versengésben, hanem már az iskolai összecsapásokon, gyerekversenyeken vívott küzdelmekben is.

— Másik ötlete: jó tanuló — jó sportoló cím kiírása az általános iskolásoknak. Manapság az a nézet, hogy a magas szintű sportolás és a hasonló színvonalú tanulás nem egyeztethető össze.

— Magam is látok naponta példákat, hogy fiatal sportolók föladják nehezen megszerzett tanulási lehetőségüket sporteredményeik miatt. De tudok ellenpéldát is! Nem egy nagy tehetségű sportember állja meg a helyét a pálya mellett — az iskolapadban is. Magam szigorú napi beosztással éltem egészen kiskoromtól fogva, arra neveltem lányaimat is. Elmondhatom, hogy a rendszeres sportolás nem nehezíti, hanem könnyíti az ember egyéb munkáját, például a tanulást. Nem véletlen, hogy az a diák, aki a sportban megtanul időt beosztani, gazdálkodni energiáival, az kiemelkedő eredményt ér el a tanulásban is.

— Miskolcon elhangzott két felajánlásához csatlakozott a napokban egy újabb. Az olimpiai rajzpályázat kiírása gyerekeknek.

— Mindannyian ismerjük világunk helyzetét, az emberiség fenyegetettségét. Lassan már egyedül a sportpályán mérhetik fel a fiatal emberek — békés, sportszerű körülmények között — a tudásukat, mérkőzhetnek meg egymással. A sport mindig is a béke egyik legfontosabb eszköze volt. Emlékezzünk csak: az ókorban az olimpia idején mindig nyugodtak a fegyverek! Biztos vagyok benne, az marad még nagyon sokáig. Azt szeretnénk ezzel a rajzpályázattal is elérni, hogy már gyerekkorban felismerjék a diákok, hogy a sport nem csupán a pályán elért győzelem, hanem értelmes életünk eszköze is.

Major Árvácska

OLIMPIAI RAJZ-PÁLYÁZAT!

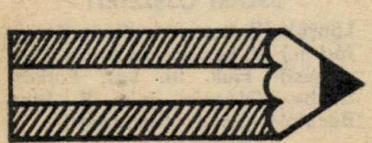

A Magyar Olimpiai Bizottság és a Művelődési Minisztérium a XXIII. Nyári Olimpiai Játékokhoz kapcsolódva gyermekrajz-pályázatot hirdet. Pályázhat minden magyar gyerek, 14 éves korig, az olimpiai játékokkal kapcsolatos, az iskolákban alkalmazott technikával készült, legfeljebb 25×35 centiméteres nagyságú alkotásokkal. A pályamunkák tükrözzék a sport és a béke, a sport és a szabadság kapcsolatát; a rendszeres sportolás és az egészség kölcsönhatását. Ábrázolják az olimpiai sportágakat, személyes olimpiai élményeket.

A beküldött alkotásokhoz mellékelni kell a családi és utónevet, az életkort, a lakcímet, az iskola nevét, a rajztanár vezeték- és utónevét valamint a rajz címét.

A pályamunkákat 1984. május 15-ig kell beküldeni a Testnevelési és Sportmúzeum címére: Budapest, Dózsa György út 3. 1143.

A legjobb munkák díjazásban részesülnek; a kiválasztott alkotásokat országos kiállításon mutatják be. Az eredményhirdetésre az olimpiai játékok megnyitóját megelőzően kerül sor. A MOB a 10 legjobb rajzot küldi el a Nemzetközi Olimpiai Bizottsághoz.

Makón él egy fiatalember, aki folytatója és megújítója egy ősi mesterségnek

Kalácsművész

Amikor beléptem a csöppnyi műhelybe és megpillantottam az asztalon sorakozó mézeskalács szíveket, nagyapám jutott az eszembe, aki szemérmesen hallgatag ember volt. Nagyanyámmal való megismerkedésük idején úgy akarta tudomására hozni, hogy tetszik neki, hogy a búcsúban vásárolt egy hatalmas, színes, tükrös szívet. Csakhogy nagyanyámék messzire laktak a falutól, a tanyákon pedig, amely mellett el kellett haladnia, mérgesek voltak a kutyák. Nagyapám úgy próbálta megbékíteni őket, hogy odadobott nekik egy-egy falat kalácsot. Mire célhoz ért, már csak a tükröt szorongatta a markában.

— Még szerencse, hogy ez nem kellett a kutyáknak sem. Különben most nem tudnád meg, hogy feleségül szeretnélek venni...

— Az én mézeskalácsomon nincs máz, csicsás szín, lemaradt róla a tükör is. De azért alkalmas a leánykérésre — mondta nevetve Zuber József, amikor az Erdei Ferenc honismereti szakkör tagjaival felkerestem és elmondtam neki nagyapám esetét. — *Velem is megtörtént már, hogy kukává váltam egy lány jelenlétében, csak a mézeskalács szívvel tudtam elmondani neki, hogy mit érzek iránta.*

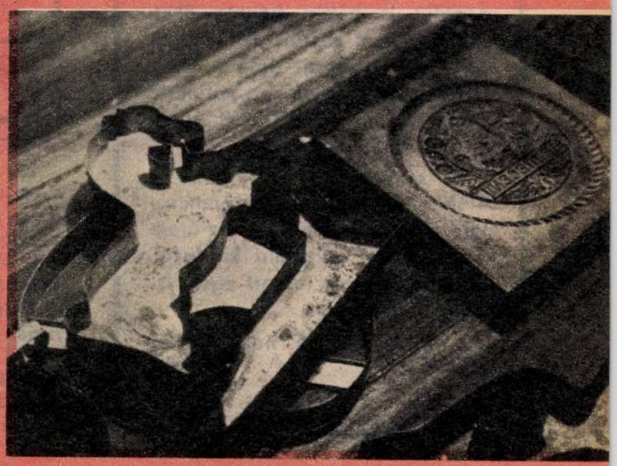

Jóska egy nagy múltú dinasztia képviselője. A tizenhetedik századig visszamenőleg és igazolhatóan ősei mézeskalácsosok voltak. De a mesterséget ő fejlesztette művészetté. Méghozzá azzal, hogy kalácsot készített a kalácsból. Ehetőt és emlékül eltehetőt. Egyszerűt, vagyis olyan színűt, ami közelebb áll ma az emberhez. A népművészet ifjú mestere cím mellé most megpályázta a népi iparművészeti címet is.

— A feltétel?

— Új süteményformákat, új mintákat faragtam. Vadkörtefából, amelyeket kevésbé kezd ki a szú. Ezt a „titkot" a régi mesterek is ismerték, ezért maradhattak rám örökségként évszázados nyújtó és „szőrös" fák.

— Csak formában és színben újítottál?

— Ízben is. A mandulás mézeskalácsomért távoli vidékekről idezarándokolnak.

Meg az ízletes cukorkáért, amelyet a kíséretemben lévő gyerekek kiválónak minősítettek.

A mézeskalács művészet hatását még ott helyben lemérhettem. Amikor Jóskával befejeztem a beszélgetést, az udvarra lépve észrevettem, hogy a gyerekek szív küldi szívnek játékot játszanak. Bakos Gyuszi egy mézeskalács szívet nyújtott át Vonyik Áginak, aki azt mosolyogva el is fogadta.

Faragó György

ZSIBONGÓ

KOCCANÁSOK

A ródlipálya aljára néhány kisebb gyerek hóembert épített. Nem akadályozták a szánkózást, sőt a hóembert akár őrnek is tekinthették, mivel mögötte egy – a ródlizókat kéz- és lábtöréssel fenyegető – mély árok húzódott. Nem így gondolta a kamasz fiú: ródlijával belecsúszott a hóemberbe. Az elszomorodó kicsiken aztán jót nevetett.

A kis srácok hamarosan megbékültek és szorgalmas hangyaként újra nekiláttak a hóember készítésének. Egy-két fordulóig a nagyfiú is békén hagyta őket. Amíg el nem készült a hóember. Akkor valósággal zuhant le a lejtőn, csak úgy porzott körülötte a hó, semmit sem fékezett, s nekiment a hóembernek.

Az sem tudta megállítani, az árok alján kötött ki. Szerencsére nem tört keze-lába, az árokból azonban alig bírt kimászni. S válaszolni sem tudott egyik ismerőse kérdésére:

– Belevágott a hóember az árokba?!

(Szente)

HEVES(I) SAKKCSATA

Abból az alkalomból, hogy Heves nagyközség január óta város, Portisch Lajos harminctáblás szimultánt játszott a legkiválóbb hevesi sakkozókkal. A négyórás küzdelemben huszonnégy ellenfelét legyőzte, viszont a mezőny legifjabb tagjától, Tóth Adrienn harmadik osztályos kislánytól kikapott!

A budapesti Planetáriumban 4—7. osztályosoknak február 28-án 10 órakor, március 1-én 12 órakor és március 2-án 14 órakor, nyolcadikosoknak, elsős és másodikos gimnazistáknak, szakközépiskolásoknak és szakmunkástanulóknak március 1-én 10 órakor tartanak előadást.

1 PERC ÚTAZ EXPRESS-SZEL

Novák Rudolf, az Express osztályvezető-helyettese:

— Egynapos munkásmozgalmi túrákat szervezünk Budapest — Göd — Vác — Balassagyarmat — Salgótarján — Budapest útvonalon. Program: Gödön a munkás-sporttörténeti kiállítás megtekintése, Vácott városnézés, Karancsberényben a Nógrádi partizáncsoport emlékmúzeum, Salgótarjánban a Munkásmozgalmi Múzeum és a Bányamúzeum felkeresése.

BARÁZDÁK – NAGYÍTÁSBAN

Ilyen nagy hatású elektronmikroszkóppal keresik a készülő hanglemezek sajtoló példányaiban az esetleges hibákat. A mikroszkóp képernyőjén azok a hanglemez-barázdák láthatók, melyeknek vájatait letapogatva szólalhat meg szobánkban Bach, Beethoven vagy éppen a Beatles muzsikája.

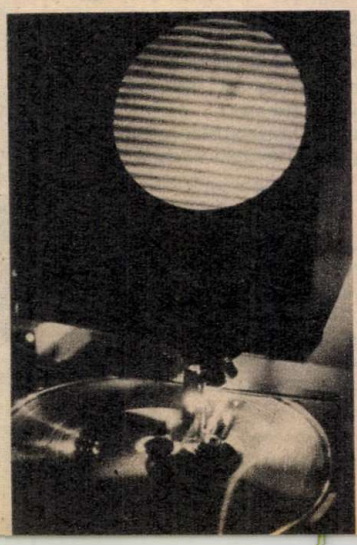

IFIVEZETŐK TALÁLKOZÓJA

Régi és mai ifivezetők találkoztak január végén a budapesti VI. kerületi úttörőelnökségen. A hagyományos találkozón a „veterán" ifivezetők vidám műsor keretében adták át tapasztalataikat és ötleteiket utódaiknak.

FENYŐ-HOBBI

Ritka szenvedélynek hódol Rusovszky Gyula lakatos, egykori neves maratoni futó. Csörögi kertjében mintegy száz különféle fenyőt gyűjtött össze és honosított meg. A különös kert látnivalóját fokozza a kővár, amelynek hasznos szerepe is van: megköti a kert homokos talaját.

Képünk a különös hobbit űző férfit ábrázolja fenyői között, Pest megyei kertjében.

A PAJTÁS TELEXE

A Mecseki Bányászati Múzeum kezdeményezésére összegyűjtik a mecseki bányászat emlékeit, az idős emberek ismerte történeteket, anekdotákat is. A régi bányákhoz, külszíni fejtésekhez vezető utakat a bányász túraútvonal térképén is feltüntetik. ● A békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban március közepéig tart nyitva a városi gyermekrajz-tárlat, amelyen kétszáz rajz, s néhány kis szobor és dombormű látható. ● Száz évvel ezelőtt kezdték a „Vasvármegyei Tanszermúzeum" megszervezését, amit azonban nem követett szakszerű, folyamatos gyűjtés. Az évforduló alkalmából Vas megyében felújították az iskolatörténeti – társadalmi – gyűjtőmunkát. Az összegyűlt anyagot a Savaria Múzeum őrzi s kiállításokon bemutatja. ● Könyvfutár szolgálatot szervez az Állami Könyvterjesztő Vállalat. A telefonon közölt vagy írásban beküldött megrendeléseket a szolgálat rövid idő alatt teljesíti.

Több mint 180 ezer gyermek kezdi meg szeptemberben általános iskolai tanulmányait. A tankötelesek beiratására az egész országban március 1–15. között kerül sor.

EGY KÉP – EGY MONDAT

– Ha nem iszod meg, kicsi maradsz!

FIGYELD...

POP-REJTVÉNY

Dévényi Tibor kérdezi:
A képen látható gitáros melyik magyar együttes tagja?

A vidám farsangi rendezvények sorából természetesen a testedzés sem maradnat ki. Elvégre a sport és a vidámság mégiscsak egészen közeli rokonok!

A FARSANGI FUTÁSRA

február 24-én, 18 órakor kerül sor.

A Belgrád rakpartról indul a mezőny, az **Erzsébet-híd lábánál levő rajttól. A cél a Duna-korzó Március 15. téri szakaszánál lesz.**

A táv kb. 5 kilométer. Ennyit gond nélkül teljesíthet bárki, aki csak egy szemernyit is ad magára.

A befutókat FARSANGI FÁNKKAL és TEÁVAL fogadja a BELVÁROSI VENDÉGLÁTÓIPARI VÁLLALAT.

Mindenkit szeretettel vár a

FUTAPEST KLUB

ZSIBONGÓ

E.T.
A FÖLDÖNKÍVÜLI

E. T. a beszélő-betűző segítségével néhány szót megtanul angolul, s most már valamelyest meg tudja értetni magát a gyerekekkel. Ellioték végre rádöbbennek, hogy miről van szó; E. T. haza akar telefonálni, ám, hogy ez sikerüljön, egy bonyolult üzenetközvetítőt kell szerkesztenie, amihez rengeteg drót kell. A szerkentyű nagy titokban el is készül, de a neheze még hátra van. A közvetítőt el kell helyezni a szabad ég alatt, ahonnan hívójeleket küldhet a magas égre. A vén botanikust kilopni a házból, hogy műszerét elhelyezhesse az erdőben, nincs alkalmasabb idő, mint a farsang.

III.

A gyerekek a kocsifeljáró felé vonszolták E. T.-t, aztán a garázsba. Gertie várt ott lepedőben, s ott volt a bolygóközi üzenetközvetítő is — az esernyő összehajtva, a többi alkatrész kartondobozba rejtve. A Lény ránézett a dobozra, és egy pillanatra eltűnődött, egyáltalán érdemes-e megpróbálkoznia velük. Nem lenne talán boldogabb az élete a gardróbszekrényben?

— Oké, E. T., induljunk!

Beemelték a bicikli kosarába, kommunikátorát a hátsó kerék feletti csomagtartóba kötötték, és elhúztak a kocsifeljárón át, ki az utcára.

A Lény a kosárban ült, apró lábait összezsugorítva, s nézte a földi gyermekek parádéját, akik az utcán végigmasíroztak: hercegnők, macskák, bohócok, hobók, kalózok, ördögök, gorillák, vámpírok és Frankensteinek. A Föld tényleg megdöbbentő helynek bizonyult.

— Kapaszkodj, E. T.!

Elliott érezte a Lény súlyát a kosárban — kicsiny, de jelentékeny teremtmény volt, aki eltévedt a csillagok között. A ma este valóságos küldetés volt, s Elliott számára sohasem tapasztalt érzések forrása. Amint kormányozta a kerékpárt és hajtotta a pedált, hordozva E. T. súlyát is, rádöbbent, hogy ő mégsem olyan szerencsétlen flótás. Félszegsége elmaradt mögötte, sötétségbe merült, elnyelték az árnyak; tudta, hogy erre a munkára lett kiszemelve, annak ellenére, hogy rövidlátó, ügyetlen és levert. Amint a kerekek surrogtak előre, boldognak és szabadnak érezte magát, mintha megérintette volna a világűr keze. Ránézett Michaelre, és Michael mosolygott, a fogszabályozó drótja megcsillant fogsorán. Ránézett Gertie-re, és Gertie integetett, viháncolt azon, ahogyan E. T. festett, összegöngyölve a kosárban, a szőrmés papucsokat kidugva.

Visszajuttatjuk oda, ahová tartozik — gondolta Elliott, és a Tejút felé tekintett. A csillagköd átvilágított a telefondrótokon és a füstködön, és mintha halkan énekelt volna.

— Hát ez a leghihetetlenebb maszka, amit valaha is láttam! — jelentette ki a hall előtt álló férfi. Felesége mellette ácsorgott, szeme tágra nyílt a csodálkozástól, gyermekeik megdöbbenten álltak mögöttük, szüleik lába között kandikálva ki a földönkívülire.

E. T. levette lepedőjét. Cowboykalapjában és hálópapucsában, hihetetlen szemével, földet söprő pocakjával, békaszerű lábával tényleg páratlan látványt nyújtott a mindenszenteket ünneplők között. Minden háznál ugyanez történt, nagy hűhót csaptak körülötte. Tetszett neki. Egy szekrényben tartózkodott már hetek óta. Most kinyújtotta kéregetőkosarát és rengeteg cukorkát kapott.

— ... hát ez fantasztikus — dünnyögte a férfi, aki a kapuig kísérte őket, s közben le sem vette a szemét E. T. hosszú, gyökérszerű ujjairól, melyek a hall szőnyegén kaparásztak.

E. T. kilépett a járdára, tele kosárral. Micsoda kincset gyűjtött, a legjobb minőségű tápanyagokból, ostyák és pirulák formájában, melyek elegendőek lesznek számára akár hosszú napokig is az űrben! Rengeteg M&M volt, s egy különösen vastag csokiszelet, melyet Tejútnak neveztek, nyilván hosszabb utazásokra szánták.

— Te vagy a sláger, E. T.! — mondta Elliott, biciklijét a járda mellett tolva. Az űrlény mellette totyogott, és Elliott érezte, hogy boldogság árad a vénséges lényből.

Átosontak egy gyepdarabon, és bekukkantottak egy ablakon. Egy férfi járkált ott trikóban, kezében konzervsör, foga között szivar. A vénséges űrlény magában mosolygott, állát az ablakpárkányon nyugtatta. Ha minden este elmehetne a barátaival, és bekukucskálhatna az ablakokon, érdemes lenne végigélni a Földön az életét.

— Gyere, E. T. — suttogta Gertie. — Gyere velem...

A kislány csendben a ház körül vezette, az elülső tornácra az ajtóhoz. Megnyomta a csengőt, és elszaladtak.

A lény szőrmés papucsa csattogott, az egyik leesett, és elveszítette cowboykalapját is. Felkiáltott az örömtől. Most igazán élet volt ez a javából — olyan volt, mint a földi emberek.

Így mentek házról házra a környéken. A nagy izgalomban rengeteg édességet habzsoltak fel, és a vénséges mindenszenteket-ünneplő kifejezte vágyát, hogy gyűjtsenek még több cukorkát.

— Oké — mondta Elliott. — Próbálkozzunk meg a túloldali házzal.

Ami E. T.-t illeti, ő már nem érezte furcsa kinézésűnek önmagát. Kezdett úgy gondolni nem evilági alakjára, mint olyasvalamire, amit csak erre az estére öltött magára. Belül ő is emberi lény volt, aki most cukorkát evett, ajtócsengőket nyomkodott, kéregetett és az orrát forgatta.

Elliott ráhajolt a kormányszarvra, lába pergette a pedált. Az űr mélységes gondolatai töltötték meg agyát, s úgy érezte, szinte az ég felé tudna siklani. Maga mögött hagyta az utolsó utcai lámpát és rátért a hegyi útra.

Az űrutazó ide-oda ingott a kosárban, hasa a drótnak nyomódott, ujjai görcsösen köré kulcsolódtak. Most, hogy oly közel volt a régi leszállóhelyhez, elméje felpörgött. Fel kell állítania a kommunikátort és el kell kezdenie a jeladást. Az űr mérhetetlen és az idő végtelen; nem szabad egyetlen újabb pillanatot sem elvesztegetni. De milyen lassan halad most Elliott, alig mozdul kerékpárja előre.

— Elliott...

— Igen?

— Betűzd: kapaszkodj. — Az űrvándor megmozgatta ujjait, alacsony szintű antigravitációs képletet írt le, és a bicikli felemelkedett a földről.

Súrolta a bokrokat, aztán a fák tetejét, és továbbvitorlázott az erdő felett.

Most jobb, sokkal jobb — gondolta a vén utazó, és újból elhelyezkedett kosarában.

Elliott dermedten kapaszkodott a kormányszarvba, szája kinyílt, haja felállt. A kerékpárkerekek lassan peregtek a szélben.

Elliott lelke mélyén mindig is tudta, hogy a bicikli tud repülni, megérezte néha, amikor egy hegytetőre ért, de ma éjszakáig hiányzott a bűvös erő végső bizonyítéka.

A vénséges menekült kikukucskált a drótkosárból, amint a kerékpár a tisztás felé ereszkedett. Finom mozgással ellenőrizte a leszállást. A bicikli a fűre siklott, és finoman leszállt, csak az utolsó pillanatban bicsaklott meg. A kerékpár oldalára dőlt, s végül E. T. felett állapodott meg.

A vénséges utazó egy pillanatra félrefordult, és végigpásztázta a tisztást, hogy meggyőződjék, ott lapulnak-e azok, akik az első éjszaka üldözőbe vették. Aztán visszafordult Elliotthoz és jelt adott, hogy felállíthatják az üzenetközvetítőt.

*

A szerkezetből kiáramló hang valójában sokkal elegánsabb volt, de a mi ábécénk képtelen visszaadni azoknak a hangoknak a finomságát, amelyeket E. T. facsart ki a Beszélő-betűzőből.

Elliott várta, hogy a jelzés kiáramoljék, s reménykedett sikerében, de olyan csekélységnek tetszett, olyan gyengének, amint ott a végtelenséget kutatta.

A földönkívüli megérezte a kételyeit, és megérintette a fiú vállát.

— Találtunk egy ablakot.

— Igazán?

— A mi frekvenciánk ez az ablak. El fogja érni Őket. Ott álltak az üzenetközvetítő mellett hosszú ideig, mindketten nagy

csöndben. Mintha a csillagok is figyeltek volna.

Elliott és E. T. a kommunikátor mellett ült, hallgatott és figyelte az éjszakát. Az ég csöndes volt, és nem válaszolt.

Sok-sok óra múlva Elliott elaludt.

*

— Ugyan, ugyan... — felelte a rendőr. — Mindenszentekkor rengeteg kissrác elvész. Biztos vagyok benne, hogy Elliott jól van.

Szürkén szállt a hajnal a környékre. Gertie és Michael már tíz óra óta otthon volt. Elliott ágya üres maradt. Mary agya őrült körforgásban járt megint. Könnyein keresztül a rendőrre nézett.

— Az utóbbi időben rettenetesen bántam vele. Rávettem, hogy kitakarítsa a szobáját.

— Hát ez nem logikátlan kérés — mondta a rendőr.

Harvey megpróbált jelt adni, de pofája még mindig be volt kötve. Mancsát az ajtóra tette, és fojtott, nyüszítő hangokat hallatott.

— Elliott! — ugrott fel Mary. Elliott jött éppen át a hátsó gyepen. Harvey üvöltött a megkönnyebbüléstől, állkapcsát fel-le mozgatva.

— Ez a mi eltűnt személyünk? — mosolygott a rendőr. Összecsukta noteszát, eltette, és magára hagyta az ismét egyesült családot.

*

— Meg kell találnod, Mike. Az erdőben. Valahol a tisztás közelében... — Meg kell találnod E. T.-t könyörgött Elliott a bátyjának, Elliott, akit Mary ágyfogságra ítélt. Mert most E. T. volt az eltűnt személy.

Michael kiment a garázsba, és elővette kerékpárját. Néhány perc múlva már az utcán hajtott végig, és egy autó követte.

*

Válla fellett visszanézve látta, hogy három alak ül benne, és mindnyájan feszülten nézik. Éles kanyarral befordult egy szűk átjáróba két ház között, lerázta a kocsit, és a hegyek felé indult.

Megtalálta E. T.-t, fejjel a patakban. A vén utazó nem volt jó bőrben, de erősködött, hogy jól érzi magát, csak hallgatózott.

Rámutatott a patakra, az égre és sok más dologra, de Michaelnek úgy tetszett, a lény sápadt, és léptei lassúk, nehézkesek.

(Folytatjuk)

Pályavariációk

Bekopogtunk a legilletékesebb helyre: az OPI (Országos Pedagógiai Intézet) pályaválasztási osztályára. Dr. Hardai Ildikó osztályvezetőt kérdeztük meg: hol is tart ezekben a napokban a pályaválasztás?

— *Remélem, az ország minden nyolcadikosa döntött már, pontosabban: a továbbtanulók kitöltötték a jelentkezési lapjukat, amelyet március 10-ig kell leadni. Április végéig meg is kapják a választ: fölvették-e vagy sem. Ahogy a Képes szakmaismertető, vagy a Mi lehet? Mi legyen? című kötetből kiderül: száznyolcvan pálya, ötezer foglalkozás között választhattak. Aki március 10. után meggondolja magát, s szeretné megváltoztatni elhatározását, annak nem lesz könnyű dolga! A hasonló profilú, hasonló szakmákat oktató iskolákban minden különösebb gond nélkül átvesznek valakit. De egy szakközépből gimnáziumba „igazolni", vagy a kőművesektől a fodrászokhoz menni, az már nehéz! A későn érkezőknek esetleg csak azok az iskolák örülnek, ahová a tervezettnél kevesebben jelentkeztek. Aki pedig úgy gondolja, hogy dolgozni szeretne, az a munkaközvetítő irodák segítségével talál magának legkönnyebben munkát. Szeretnénk, ha mind kevesebb fejtörést okozna a tizennégy éveseknek a pályaválasztás. Épp ezért a mostani hatodikosoknak, hetedikeseknek azt tanácsolom: legyenek nyitottak. Menjenek el még arra a szakköri foglalkozásra, amely különben nem köti le őket, nézzenek meg egy kísérletet, egy munkamozzanatot, őrsgyűlések, rajgyűlések keretében szervezzenek gyárlátogatásokat, üzemlátogatásokat. Igaz, a pályaválasztási könyvek, füzetek igyekeznek minél szemléletesebben bemutatni egy-egy szakmát, de aki például állattenyésztő szeretne lenni, annak „élőben" is látnia kell egy hatalmas, jól felszerelt, modern istállót. S még valamit! Ha valaki már választott, azért gondolkodjon el egy másik pályán is. Sohasem lehet tudni...*

Mai cikkeinkkel új sorozatot indítunk: havonta egyszer „megtartjuk" a felsőtagozatosok fórumát.

Szeretnénk szólni az egyes osztályok életét érintő kérdésekről, a tananyaghoz kapcsolódó napi tudnivalókról, segítséget adni egy-egy választáshoz. Ahogy most tesszük, a Nyolcadikosok Fórumán a pályaválasztás ügyében.

Egy hónap múlva a hetedikeseké lesz fórumunk!

Mi legyek?

A kérdést, ismeretlen-ismerősök, gyakran teszik föl az újságírónak. Mintha bizony ő tudhatná a választ. S egyáltalán: mintha a kérdezőn kívül bárki más tudhatná a választ.

Mert a kérdésre nem adhat más feleletet, csakis maga a — kérdező. Segíthet szülő, tanár, osztálytárs (de még talán az újságíró is) a válaszadásban; a végső döntés — a tiéd.

Merthogy te ismered önmagad.

Legalábbis meg kell ismerned magad ahhoz, hogy tudj önállóan dönteni, döntésed következményeit vállalni. Ismerd fel: mit szeretsz csinálni (s hogy mit nem), s hogy vágyaid és képességeid milyen arányban állnak? Mérd föl akaratodat, kitartásodat és legyen türelmed megkeresni azt az egyetlen helyet a világon, ami egyedül és csakis a tiéd.

Ha mindezt megtetted, akkor már azt is tudod: milyen is vagy te, ki is vagy te?

S ha ezt felismerted, talán nem is tűnik olyan nehéznek a kérdés: mi legyél?

A péklány

Öregíti a fehér kendő, de Mészner Gabriella nem haragszik rá. Barna tincseit lefogja, eltakarja; minden pék vigyáz arra, nehogy a kenyérbe hajszál kerüljön. Így is, úgy is, igyekszik minél jobban dolgozni, minél finomabb kenyeret sütni. Mert, ahogy ő mondja: a pék nem lazíthat.

— *Ez olyan munka, ahol mindig igyekeznie kell az embernek — mondja. — A szüleim is pékek, nyaranként dolgozgattam mellettük, így szerettem meg a szakmát. Csodálatos érzés, hogy tudom: szükség van a munkámra. Kenyeret mindennap esznek az emberek. Amit mi itt az Almádi úti tanműhelyünkben megtermelünk, a közeli ABC áruház adja el. Sokszor bemegyek, s elnézem, ahogy az emberek a kosarukba teszik a kenyeret, a kiflit, a zsemlét. A vevők legelőször a kenyeres pulthoz mennek. Ha megkapják a „veknit", arcukon kisimulnak a barázdák. Már ezért is megéri péknek lenni. Mi modern gépekkel dolgozunk, semmire sem panaszkodhatok, csak a melegre. Mert a kemence mellett meleg van. Egyszer elmentem egy régi, „lapátos" műhelybe. Dagasztottam a tésztát, kimértem, formáztam a kenyeret, majd hosszú péklapáttal betoltam a tűz mélyére. Vártam pár percet, s kihúztam a lapátot. Megbarnult a kenyér héja, gőzölgött, s valami olyan csodálatos illatot árasztott, hogy egyszerűen nem tudtam megállni, letörtem a sarkát, beleharaptam... Tudtam, hogy pék leszek.*

Gyere a SZAKI-ba

Szakközépiskola és szakmunkásképző intézet szakmát ad. A szakmunkásintézetek a gyárak, az üzemek, vállalatok igényei szerint állapítják meg a tanulók számát. Aki átlépi az iskola küszöbét, annak már megvan a munkahelye is. A tanulók heti váltásban dolgoznak, gyarapítják az iskolapadban szakmai és általános ismereteiket. Sokan már az első évben szerződést kötnek az üzemmel, s tanulóéveik alatt ösztöndíjat, munkájuk után pedig prémiumot, azaz jutalmat kapnak. A szerződést kötő tanuló természetesen vállalja, hogy az iskola elvégzése után az üzemben dolgozik legalább három évig. Aki akar, továbbtanulhat. A szakmájához hasonló szakközépiskola második osztályába iratkozhat, s ha leérettségizett az esti tagozaton, akár be is nyújthatja felvételi lapját valamelyik főiskolára vagy egyetemre.

A szakközépiskola négy év után ad érettségi- és szakmunkás-bizonyítványt. Itt is köthet a tanuló szerződést egy-egy üzemmel, még akkor is, ha később egy egyetem vagy főiskola nappali tagozatára szeretne jelentkezni. Mert a szakközépiskola erre is felkészíti diákjait! Sokat kell tanulni ebben az iskolában, a gyakorlatokat is nagyon komolyan veszik. Különösen a speciális, az adott szakmákra vonatkozó tantárgyak nehezek. A szakközépben jóval több energiát követel egy ötös, egy négyes, de még egy közepes osztályzat is, mint az általánosban. Itt szünetben megírt házi feladatokból már nem lehet megélni. Elvégre pályát választott magának, a társadalom pedig mint jól képzett szakembert várja őt.

Gimikockázat

„A gimnáziumban egészen más a helyzet, mint az általános iskolában. Sokat kell tanulni, de nem is erről van szó! Fontosabb lett a tanulás az én számomra is! Az általánosban azért hajtottam, hogy fölvegyenek a Kaffka Margit Gimnáziumba. Most meg azért hajtok, hogy fölvegyenek az ELTE-re. Az utóbbi már nagyon komolyan hangzik. Tanár szeretnék lenni. Megbeszéltem ezt a szüleimmel, s csak azután adtam be a jelentkezési lapomat. Mi lesz, ha nem sikerül? Hogy őszinte legyek, erre még nem gondoltam. Nem is akarok gondolni. Nem tudom. Azt hiszem, elmegyek dolgozni egy olyan munkakörbe, amely kapcsolódik a tanításhoz, s a következő évben megint megpróbálom a felvételit. Magasak a követelmények nálunk, ki kellett találnom valamilyen hatásos módszert. Először a nehezebb tárgyakat nézem át, s csak utána veszem elő a könnyebbet. Így sokkal nyugodtabb vagyok, hiszen, ha a nehezén már túljutottam, olyan mintha egy hatalmas követ vennének le a vállamról. Felelni nem szeretek. Szinte megrémülök, amikor a tanár olvassa a nevemet: Gombos Erika, gyere ki a táblához! Olyan ez, mint a színészeknél a lámpaláz. Hogy kinek ajánlanám a gimnáziumot? Csakis annak, aki szeret tanulni és egyetemre készül. Igaz, ha nem veszik fel, ott áll az ember szakma nélkül, egy érettségivel. De ezt a kockázatot vállalni kell.”

Aki tudja...

A Mezőkövesd úti iskola nyolcadikosa, Kiss Anikó már döntött: kozmetikus lesz.

— Úgy kezdődött, hogy édesanyámnak én csináltam otthon az arcpakolást — magyarázza Ildikó. *— Szerettem mindig a kozmetikai cikkekkel, keverékekkel bíbelődni, kiötleni néhány házi receptet, kipróbálni őket... A kozmetika a kedvenc időtöltésemmé vált.*

— Tudod, milyen utat kell megtenned, amíg ott dolgozhatsz majd egy szalonban?

— Előbb érettségi bizonyítványt szerzek az egészségügyi szakközépiskolában, s csak utána jelentkezhetek kozmetikusnak. Ha esetleg nem vennének fel, lesz egy szakmám, amivel bármikor elhelyezkedhetek.

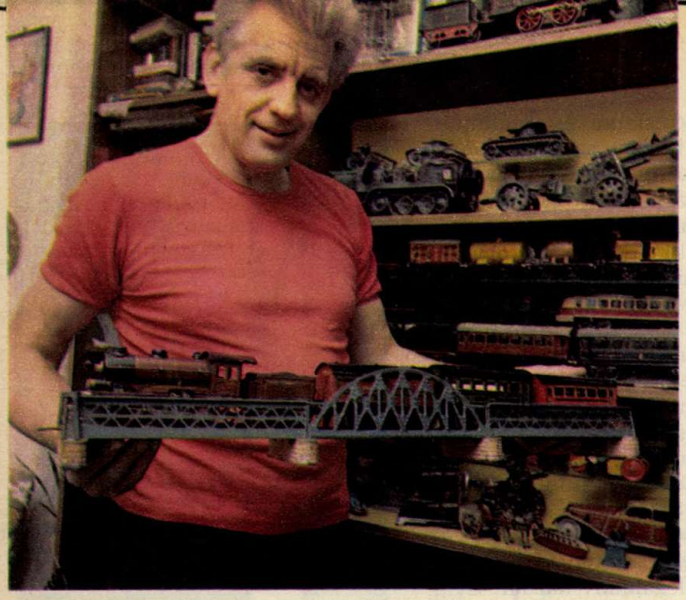

A házigazdának könnyű a dolga, a polcok roskadoznak játékbirodalom „lakóitól"

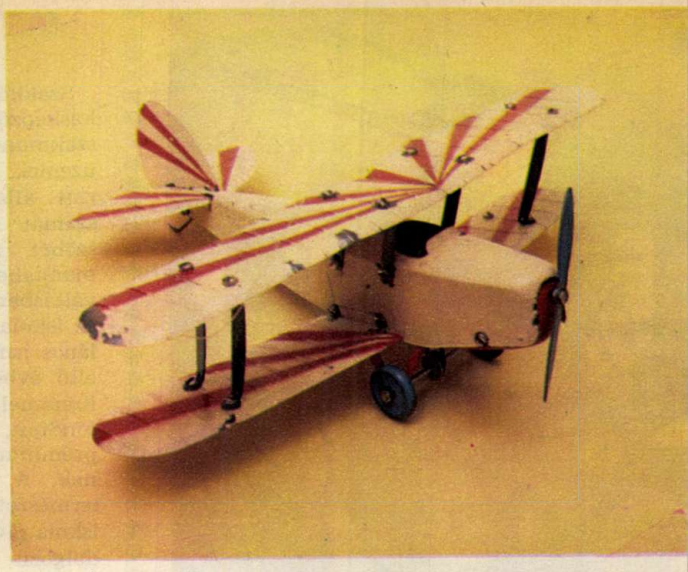

A kézzel festett kétfedel akár tenyérnyi hely is kép földre száll

Ha tekered, mozgófilmet is vetít a hajdani házimozi

PÖTTÖMFÖLD

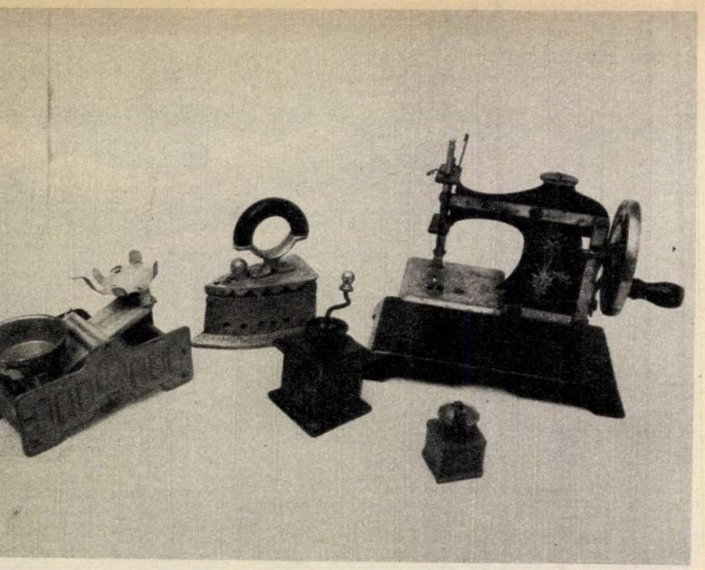

Ezeken az öreg háztartási masinákon a múzeumban is megakadna a szemünk

Ezt a bácsit szívesen elfogadnánk apukának, sóhajtana fel a gyerekek többsége. Mellette igazán nem lenne nagy művészet eltölteni a játszadozásra szánt szabad időt.

Az említett játékos kedvű ember Pánits István, valóban egy játékbirodalom koronázatlan királya, ha kedve szottyanna, tán még egy boltot is nyithatna. Elég csak egy sóvár pillantást vetni a különféle játékoktól roskadozó szekrények, vitrinek valamelyikére, és máris tátva marad az ember szája az álmélkodástól.

Sportkocsi a pincében

De nem ám akármilyen játékok sorakoznak a polcokon. A fürkésző szem itt hiába keresne távirányítású versenykocsit, az oly divatos összerakható Legokészletet vagy akár televízióra csatlakoztatható minikomputert. Viszont választ kapunk arra, mivel játszhattak a nagyapák, dédnagyapák, vagyis az akkori gyerekek, jó hatvanhetven évvel ezelőtt.

A negyvenes éveiben járó „játékmestert" figyelve önkéntelenül felvetődik egy kérdés: nem számít-e jócskán túlkorosnak e játékbirodalom közepén? Mi vonzza őt ma is mindennap, hogy szabad ideje nagy részét legkedvesebb játékai társaságában töltse?

— Mindenki akkor játszszon, amikor módja van rá — vallja Pánits István. Az én játékos gyerekkoromba sajnos a háború igencsak beleszólt. Emlékszem, hogy régóta áhítoztam vasútmodellekre, és amikor megneszeltem, hogy karácsonyra megkapom őket, bizony madarat lehetett volna fogatni velem. Játszani viszont sosem tudtam a vadonatúj mozdonyokkal, mert a légiriadót jelző szirénа megakadályozta, hogy felbonthassuk a csomagot. A házunkat még aznap éjjel bombatalálat érte, és a várva várt karácsonyi ajándék ott tűnt el a romok között. A nagy sietségben viszont a zsebemben maradt egy játékautó, a kedvenc piros nyitott sportkocsim, ezzel játszottam sokáig a pincében.

— A felszabadulást követő nehéz években a gyerekek nemigen dúskálhattak a játéklehetőségekben. A játék akkoriban, akárcsak a legősibb időkben, a természet „játékboltjából" került elő. Kavicsokkal, fából készített karikákkal játszottunk és a rongylabda már komoly kincsnek számított. Ahogy aztán teltek múltak az évek, egyre jobban a hatalmába kerített a nosztalgia, a fiam is cseperedett már, így elhatároztam, hogy utánajárok, miként lehetne hozzájutni gyerekkorom elfeledett, de számomra mindmáig áhított játékcsodáihoz.

Selejtből új játék

A játékgyűjtemény életre keltése bizony nem kis fáradságot igényel, hisz a játékboltok kirakatában azóta alaposan megváltozott a kínálat. Hol lehet rátalálni, hozzájutni ezekhez a kincsekhez?

— Sajnos többnyire már szemétkukába tartó roncsok formájában bukannak fel a számomra oly értékesnek vélt vasút- vagy automodellek — folytatja Pánits István. — Sokan a szétrozsdásodott vagy másképp megrongálódott játékokat nyugodt szívvel eldobják. Ilyenkor ha elég éber vagyok és időben hírt kapok: hol várható selejtezés, akkor még meg tudom akadályozni, hogy e játékok kárba vesszenek.

A valósághoz persze hozzá tartozik, hogy a játékgyűjtő egyben ügyes kezű szerszámgépiakatos. Nála a lemezmegmunkálás gyerekjátéknak számít, különösen, ha még a házilag összeállított remek kis gépi felszerelését is csatasorba állítja. A felújítás így is sok aprólékos műgonddal elvégzett munkából áll. Például három-négy azonos típusú, roncsokban lévő vasúti kocsiból lesz egy felújított darab. A lemezegyengetés után lemaratja a régi megkopott festéket és azt retuspisztoly segítségével szinte újjávarázsolja. Ezekután már nehéz ráismerni valamikori ütött-kopott voltára.

Kereket hajt a spiritusz

És most induljunk mi is egy kis sétára a hajdani játékbirodalomban, csemegézzünk el házigazdánk segítségével a páratlan érdekességeken. A szuszogva közeledő arasznyi gőzmozdony láttán, a gyanútlan látogató méltán hihetné, hogy egy korabeli vasútállomásra toppant, pedig ezeket a hamisítatlan füstkarikákat maga a minimozdony produkálja. Karette a neve az 1905-ben Németországban gyártott játékmozdonynak és mindent tud, amit egy mozdonytól elvárhat a tulajdonosa. Fenéklemezén spiritusztartály kapott helyet, melyhez négy égő csatlakozik. A réztartályban pedig, akárcsak egy kávéfőzőgépben víz melegszik. A füstkarikákon túl, sipítva engedi ki a fáradt gőzt.

Legalább ilyen aprólékos műgonddal készültek a kor autómodelljei. Míg a vasútaknál a ma is ismert világhírű Märklin cég, addig az autóknál az ugyancsak ismerősen csengő Schuco-modellek voltak a legszebbek. Akkoriban a tömegtermelés veszélye még nem fenyegette a nagy játékgyárakat, így több idő jutott az apró részletek kidolgozására. A legtöbbször óraműves motorral szerelt parányi modellek valódi gumikeréken gördültek, a motor gombnyomásra halkan duruzsolni kezdett, míg a műszerfal mellett a többfokozatú sebességváltó, a duda és a kézifék is megtalálható volt.

Legalább ekkora sikerre számíthattak akkoriban a gyerekek körében a mindentudó kis gőzgépek is. A vízzel feltöltött kazán, akárcsak a mozdonyok esetében, spirituszégő segítségével kerekeket hajtott, amelyekre aztán apró szerszámgépeket így fúrógépeket lehetett rácsatlakoztatni.

A zenélő kismalac

A játékkészítők a lányokra is gondoltak, így ezerféle piciny háztartási gépekkel lepték meg őket. Volt csavarhúzóval az asztalhoz erősíthető, szorgalmasan zakatoló gyermekvarrógép, néhány kávészem megőrlésére alkalmas, gyufáskatulya nagyságú kávédaráló és nem hiányozhatott a készletből az apró fasséndarabokkal felmelegíthető minivasaló sem.

Ha ez sem volt elég, akkor életre keltették a mozivászonról megismert, megszeretett mesefigurákat. Walt Disney három kismalaca szintén óraműves szerkezet segítségével közkívánatra zenebonát csap. A pöttömnyi malacok közül az egyik a dobot püföli, a másik a hegedűt nyúzza, míg a harmadik a fuvolát szólaltatja meg.

Ha már a mozi került szóba, elárulhatjuk, hogy a házimozi gondolata már akkor is foglalkoztatta a játékkészítőket. Olyan vetítőgépet szerkesztettek, amely előtt mozgófilmet lehetett végigpergetni. A mozigép dobozába petróleumlámpát helyeztek el, amely megvilágította a lencse mögött kézzel tekert filmkockákat. Egy-egy néhány másodperces film levetítése olykor igen nagy előkészületekkel járt, de az élmény mindenért kárpótolt.

A rövid kirándulásnak ezennel végére is értünk, házigazdánktól pedig azzal búcsúztunk, hogy ennyi érdekesség láttán bizony nekünk is megfordult a fejünkben; talán mi is szívesen lettünk volna gyerekek ebben a korban.

Forrai Péter

**Van harci, van vadász,
van horog, van játék
— s ez mind — bumeráng!**

Valaha harci fegyver volt, ma sportszer és játék a bumeráng

BUMERÁNG

A játék lényege a csavart mozgás. Íme, a bumeráng „röppályája"

Valaha harci fegyver volt, később sporteszköz lett, majd a néprajzi múzeumok mélyére került az ausztráliai őslakosság keményfából készített, sarló alakú, lapos hajítófegyvere – a bumeráng.

Az eredetit fafaragásokkal díszítették, ma a sima, egyszerűbb forma a divat, játéknak megteszi ez is. Divik a bumeráng-butikok kora is: egy-egy valamirevaló üzletben még balkezeseknek való bumeráng is kapható. Vásárlás előtt azonban a játékszer kipróbálása kívánatos! Mert nem elég, ha könnyű, visszatérő is kell legyen. Hisz micsoda szégyen, ha – mint az ironikus sláger refrénje mondja –: bumerángod nem jön vissza . . .

Ennek a sportnak taktikája és technikája van. Lehet kezdeni a bumeráng-iskolát!

Indulj utadra, mondják a versenyzők, csak aztán: gyere vissza!

KEDVES ISMERŐS

így születnek a slágerek

Soltész Rezső „idegenvezetésével" bebarangoljuk az utóbbi idők egyik legsikeresebb lemezalbumát.

„Valahol már találkoztunk" — talán neked is megvan már a novemberben megjelent lemez. De ne húzzuk az időt, tarts velünk!

— Kezdjük egészen az elején, az ötlet születésénél — mesélte népszerű idegenvezetőnk. — Szerencsére az első hazai album után nem kellett több évet várnom a következő elkészítéséig. Az állandó utazások, külföldi televíziós szereplések, fesztiválok közben szinte gondolkodni sem volt időm azon, hogy miről énekeljek majd. Naponta új városok, rengeteg ember, barátok vagy csak egy biztató pillantás és rohanhattam tovább..., mígnem egy nyugodt környezetű szállodában, a szovjet turné kellős közepén jöttem rá: pontosan ez az, amiről dalaimnak szólniuk kell. Gitárom, elmaradhatatlan útitársam segítségével azonnal munkához láttam.

„Újságokból kivágott képek között lehet, hogy én is ott lógok szobád falán... Valahol már találkoztunk egyszer..."

Ez a szám lett a lemez címadó és első dala is egyben. A találkozások természetesen nem mindig megbeszélt randevúk. Előfordult, hogy egy kirakat üvegében semmit sem láttam az áruválasztékból. A fénytörés szeszélyes játéka egy gyönyörű lányarcot varázsolt a tükörré vált üvegre. Egy pillanatig tartó villanás volt, amíg összenéztünk, s mégis elegendő indíték lett a „Maradj még" című dal megírásához. Kár, hogy az egész játék volt csupán.

„Te elfordultál és a kép szétesett."

A harmadik dalt angolból fordítottam. Amerikában énekeltem nagy sikerrel a „Mit számít egy év" című számot, és arra gondoltam, ha már ott tetszik a közönségnek, itthon is be kell mutatnom.

Ugorjunk pár barázdát és jó pár évet vissza — gyerekkoromig. Öreg rollerem még most is ott porosodik, rozsdásodik valahol a pincében. A dal külön érdekessége, hogy „Susie" címmel énekeltem az írországi Covanban, ahol a „legjobb popdal" címet nyertem el ezzel a számmal. A magyar fordítása mégsem tetszett igazán, így egészen új szöveget írtam a régi dallamra.

„Száguldj rozoga roller, nálunk boldogabb ember nem is volt..."

Persze, az emlékek nem mindig vidámak. A következő dalemlék azokról a közeli családtagokról, ismerősökről szól, akik már nem lehetnek köztünk.

„Emléked minden úton elkísér..."

Az oldal befejező dalát oroszból fordítottam. Rengeteget turnéztam a hatalmas országban, ahol sok barátom van. Köztük a Krug együttes tagjai, akiket szinte még saját hazájukban sem ismernek, pedig tehetséges társaság. Igaz, a Karakum sivatagban nem jártam még soha, de fantáziám szárnyán utazhat velem a hallgató.

„...álmodtam én egy éjszakát,
nagy útra kelt a karaván...
...a nyers erő, s a sok remény itt
párbajra kél...
...ez a Kara-kara-kara,
Kara-kara-kara-kum..."

Fordítsunk egyet, s máris a nyár közepébe csöppenünk, pontosabban a Du-du-du, di-di-dá-dá-dá című szám szól. Hogy ez mit jelent, ne kérdezzétek. Több száz eldobott géppapír bizonyítja, hogy ennél jobb szöveget nem találtam a dallamra, s addig is, amíg valaki jobbat nem ír:

„...én énekelem neked, hogy
du-du-du, di-di-dá-dá-dá..."

S. Nagy István barátom a szövegírója következő dalomnak. Sokat voltunk együtt, és láthatta, hogy én ihattam hidegen a sört, fújhatta a leghidegebb szél a nyakamat, a hangszálaim mégis egészségesek maradtak. Úgy látszik:

„...nekem semmi sem árt..."

Nem kérkedés, de három nyelven beszélek. Bizonyíthatom is. Az angol és az orosz fordítások után az egyik legnépszerűbb NDK-beli együttesnek, a Caratnak a legjobb dalát hallhatjátok magyarul. A „Hét hídon át" különben milliós példányszámban kelt el a nyugati országokban is, amit a legnagyobb sztárok is szívesen mondanának el magukról. A Carat tagjai most is szerények. Barátaim, és erre büszke vagyok. Persze, ha valaki figyeli a műsoromat, rájöhet, hogy a német dalok előadása nálam hagyomány. Első lemezemen a „Jó barát" című dalt is németből fordítottam. Az évnek egy jelentős részét mindig az NDK-ban töltöm.

Most azonban vonuljunk délebbre, a következő szám hangulatát követve. Nem is olyan régen történt, meghallottam egy bolgár fiút játszani egy úgynevezett pánsípon. Mit mondjak, pillanatok alatt szerelmes lettem a hangszerbe és szinte azonnal megszületett a dallam, mire kiderült, hogy a síp hangolása semmiképpen nem hozható össze az én hangommal. Szomorú lettem, mert a pánsíp szerepeltetéséről le kellett mondanom, de az ötlethez konokul ragaszkodva, némi átdolgozással megszületett a dal.

Konok vagyok! „Harminc év körül" az ember nehezen változtat szokásain.

Közben a lemezjátszó tűje el is érkezett az utolsó dalhoz. Miről is szól?...

Pontosan arról, ami a címe:

„Jöjj közel, ha játszom!"

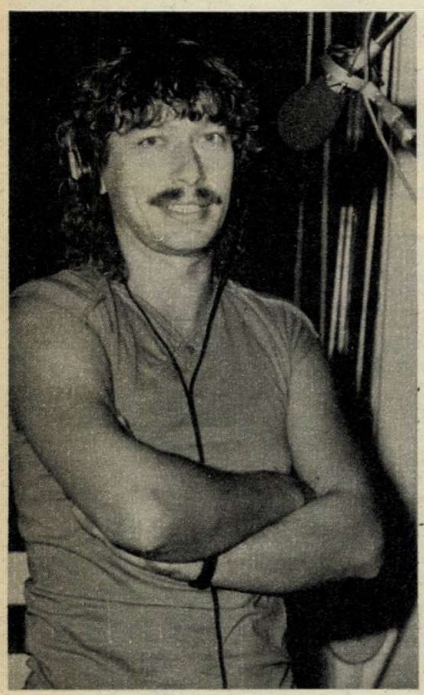

„Nekem semmi sem árt!" Akár úton vagyok az egyik nagyvárosból a másikba, akár a gitárom pengetem egy szállodai szobában, akár a stúdióban dolgozom. Csak az a fontos, hogy „Jöjj közel, ha játszom!"

Feljegyezte: Koncz Dezső

Fotó: Wagner Margit

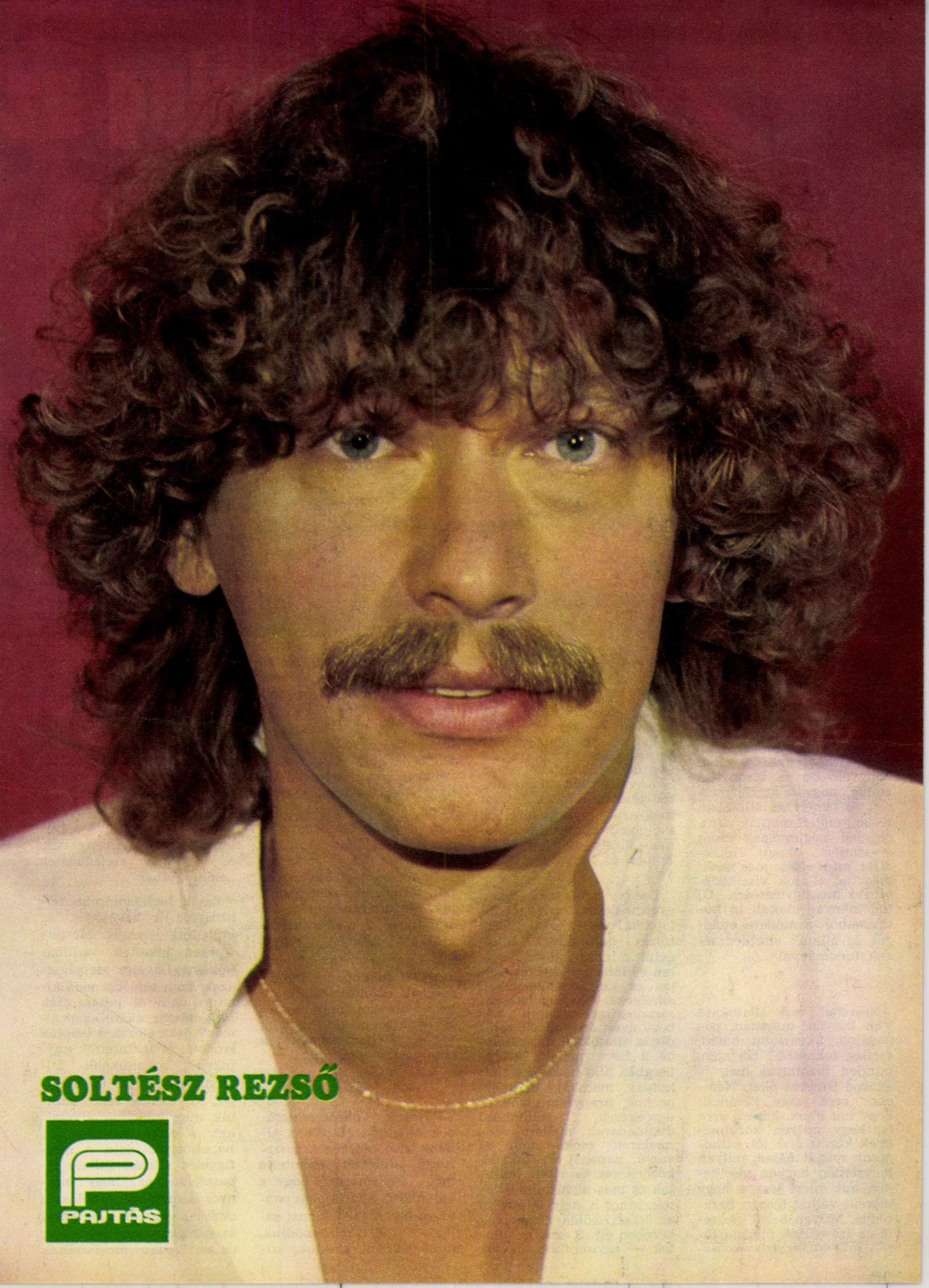
SOLTÉSZ REZSŐ
PAJTÁS

Aki társalog az

„Ahhoz, hogy valaki állattörténeteket tudjon írni, forrón és őszintén szeretnie kell az élőlényeket" — így kezdi Konrad Lorenz, a Nobeldíjas természettudós Salamon király gyűrűje című könyvét. Be is bizonyítja benne, hogy ő igazán szereti és ismeri az állatokat. A 80. születésnapját nemrégiben megünnepelt tudós olyasmiért kapott Nobeldíjat, mint előtte még senki más: az állatok viselkedésének megfigyeléséért. Új tudományág alakult ki kutatásaiból: a modern etológia, az állatok viselkedésének tudománya.

*

Szereted az állatokat? Van kutyád, macskád, papagájod, akváriumi halad, esetleg teknősöd? Ha igen, minden bizonnyal meg is akarod ismerni őket. Nemcsak arra vagy kíváncsi, hogy mit eszik, hanem arra is, hogy milyen körülmények között érzi jól, otthonosan magát nálad, milyen helyzetben hogyan viselkedik, mit miért tesz, s hogy miként válhat igazán barátoddá. Milyen belső késztetések irányítják magatartását, milyen törvényszerűségek szabják meg viselkedését?

E kérdések tudományos szintű magyarázatára vállalkozott elsőként a világon a ma már galambősz hajú és szakállú osztrák természettudós: Konrad Lorenz. S a válaszokat megtudhatod te is Lorenz professzor magyarul is megjelent két világhírű könyve, a Salamon király gyűrűje és az Ember és kutya segítségével.

Lorenz professzor fiatal gyermekként kezdett el állatokkal barátkozni. Nem túlzás barátaiként emlegetni mindazokat a lábatlan és lábas, pikkelyes, tollas és szőrös élőlényeket, amelyeket hosszú élete során megfigyelt. Talán a háború éveit leszámítva, mindig is állatokkal népesítette be a Bécs melletti Altenbergben álló házát, kertjét: kutyák, macskák, majmok, pockok, aranyhörcsögök és ugróegerek, különböző díszmadarak mellett vadmadarak: csóka, holló és varjú, papagáj és kakadu, közönséges és ritka halfajok és más akváriumi állatok, nincs is hely felsorolni az összes élőlényt, amelyek körében élt. S ezek az állatok — egyidejűleg sok-sok faj — békésen megférték házában, mégpedig a lehető legteljesebb szabadságban.

Kutatásainak, megfigyeléseinek ugyanis az az alapelve, hogy igazán megismerni az állatokat csak úgy lehet, ha azok tökéletesen jól érzik magukat abban a környezetben, ahol élnek. Saját állattartási körülményeit így jellemzi: „Mindig hozzánk kívánkoztak, tőlünk el sosem vágytak. Másutt rendszerint azt kiabálják: a madár kiszökött a kalitkából, csukjátok be gyorsan az ablakokat! Mi inkább azt mondjuk: az istenért, csukjátok be az ablakot, már megint be akar jönni a kakadu (a varjú, a hamvasmaki, a csuklyás majom, stb.)."

*

Páratlan állatseregletének megfigyeléséből az állatok viselkedésének összefüggő elméletét teremtette meg. Felismerte, hogy a különböző állatfajokat pontosan olyan jól jellemzi sajátos viselkedésmódjuk, mint például alakjuk, színük, nagyságuk, azaz anatómiai tulajdonságaik. Ennek alapján felderíthetők rokonsági, törzsfejlődésbeli kapcsolataik is. Az állatok veleszületett viselkedési sémáinak tanulmányozásában olyan biológiai kérdésekre is választ talált, hogy mi is valójában az az ösztön, s mi a szerepük a fajlagos kiváltó ingereknek, az ösztönös cselekedetek „előhívásában".

Egyik legjelentősebb felismerése a bevésődés, az impriting jelenség. Mesterségesen kikeltett vadlibafiókákon figyelte meg, hogy azok, ha a tojásból való kibújás után őt pillantották meg először, akkor ez az élmény örök életükre beléjük ivódott: őt tekintették anyjuknak, rokonuknak, fajtársuknak. Hozzá menekültek baj esetén, vele osztották meg kellemes érzéseiket, s neki „udvaroltak", ha eljött az ideje. A megfigyelés általánosítható tapasztalata az, hogy bizonyos ismeretek tanulására csak az egyedi élet korai szakaszában van lehetőség, de az ilyenkor megtanultak

állatokkal

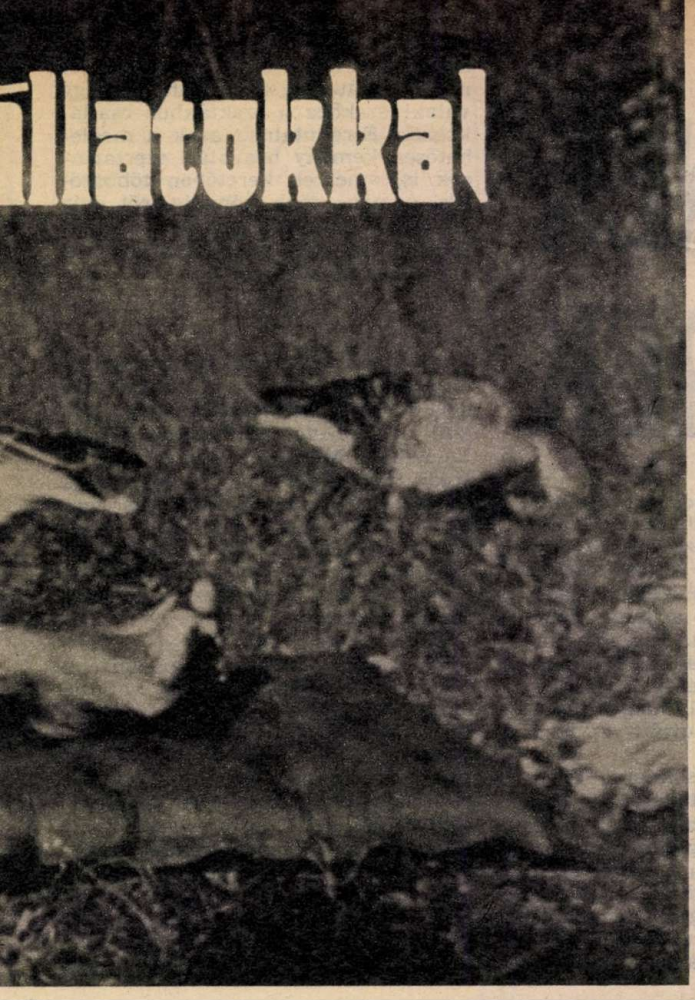

Az állatok viselkedése csodálatosan célszerűnek látszik. Mindez az évmilliók során a génjeikbe épült cselekvési programok—ösztönök eredménye

A Nobel-díjas tudós még a némáknak és igen alacsony értelmi szintűeknek tartott halakkal is megteremtette a közös „nyelvet"

„Gyertek ide libuskáim!" Fürdőzés szűk „családi" körben . . .

Libasorban . . . Ki gondolná a derűs kép láttán, hogy itt voltaképpen komoly, tudományos kísérlet folyik?

tartósan befolyásolják a későbbi életet.

*

Legkedvesebb háziállatunk, a kutya és gazdája közötti együttélési kapcsolatokat és szabályokat is részletesen feltérképezte. Minden kutyatartó hasznos ismereteket szerezhet remekül, bensőségesen és humorosan megírt történeteiből négylábú barátjáról. S egyúttal megértheti azt, hogy milyen hallatlan gazdagságot jelenthet a természet szeretete és ismerete, az, ha valaki figyelő és értő szemmel tekint közvetlen és távoli környezetére.

*

Lorenz professzor már idézett könyvének mottója a következő: „Salamon király, mint írva vagyon, társalgott az állatokkal, a madarakkal, a halakkal és a férgekkel. Hát ehhez én is értek. Valamennyi állattal ugyan nem tudok társalogni, mint állítólag az öreg király annak idején, vagyis nem tagadom, e téren hátrányban vagyok. Hanem azzal a néhány állattal, amelyet jól ismerek, egészen tűrhetően beszélgetek. ráadásul ehhez még varázsgyűrűre sincsen szükségem. Ebből a szempontból tehát én vagyok fölényben, annál is inkább, mivel az öreg király gyűrűje nélkül még a legmeghittebb állatismerőseinek beszédét sem értette volna meg. Az élőlények mindenféle bűbájosság nélkül is a leggyönyörűbb történeteket mesélik az embernek, magát a valóságot."

— mé —

EMBERI ISTENEK ISTENI EMBEREK

A természet minden évben szabályosan ismétlődő elmúlását és megújulását jelképező, úgynevezett megható és feltámadó istenekről szóló mítoszok meglehetősen kegyetlen históriák. Az egyiptomiak napistenét, Oziriszt testvére Séth kétszer is meggyilkolja, Démétérnek, a termékenység istennőjének leányát Perszephonét Hádész, az alvilág istene rabolja el, Dionüszoszt pedig, Zeusz és Szemelé — a Földanya — fiát a titánok egyszerűen megfőzik és megeszik és így tovább.

A mindjobban megerősödő osztálytársadalmakban ugyanis ezek a mítoszok egyre inkább a társadalmi ellentétekről szeretnének valamit mondani. A földművelő és állattenyésztő ember ebben az időben a természettel már úgy-ahogy „szót tud érteni", ám a társadalmi valóságot mindinkább megváltoztathatatlannak érzi. Nem véletlen, hogy ezeknek az úgynevezett *misztérium-vallásoknak* a hívői általában a szegényebb rétegekből toborzódtak, és a hatalommal szembenálló, titkos társaságok formájában léteztek. A valóságos kizsákmányolás megszüntetésének reménytelensége elől a „lelki" megváltás és szabadság misztikus útjára és területére menekültek.

Ezeknek a szertartásoknak a lényege az istenek „élettörténetének" drámai előadása volt. Azt a hitet és reményt fejezték ki, hogy amiképpen a mítosz központi alakja rengeteg szenvedés és kegyetlen halál útján új életre támad, ugyanúgy az elnyomottak számára is eljön majd egyszer a boldog megváltás pillanata.

A misztérium-vallások hatalomellenes élét természetesen maga a hatalom is felismerte, és üldözte. Ezért nem kis bátorság kellett ahhoz, hogy valaki ezekhez a szektákhoz csatlakozzék. Erre utalnak azok a meglehetősen kemény beavatási szertartások is, amelyek keretében többszörös — néha több hónapig, sőt évig elhúzódó — bátorsági próbát kellett teljesítenie, vagy még inkább kiállnia a jelentkezőnek.

*

A társadalom osztályokra tagozódását természetesen a „túlvilág" sem kerülhette el, sőt ez a folyamat megint új fejezetet nyitott ennek történetében. Mert ahogy megjelent a földi társadalomban a személyes emberi vezetés és parancsolás gyakorlata, ugyanúgy megjelent ez az égi világban is. És ezzel kialakult az „istenállam", amelyet az emberi tulajdonságokkal rendelkező *személyes istenek alkottak.*

Ennek a sokistenhitnek — a politeizmusnak — az egyik legismertebb példája az ókori görögök vallása, amely az istenek egész seregének kultuszát foglalta magába. Meggyőződésük szerint ezek az istenek lényegében olyanok, mint az emberek, csak sokkal erősebbek és hatalmasabbak náluk. Továbbá ugyanúgy államot alkotnak, mint a földi emberek. Zeusz állt ennek az államnak az élén, Héra volt a házi tűzhely, az otthon védelmezője, Poszeidón a tenger istene, Athéné a bölcsesség, Aphrodité a szépség és a szerelem istennője,

RAJZ: ENDRŐDI ISTVÁN

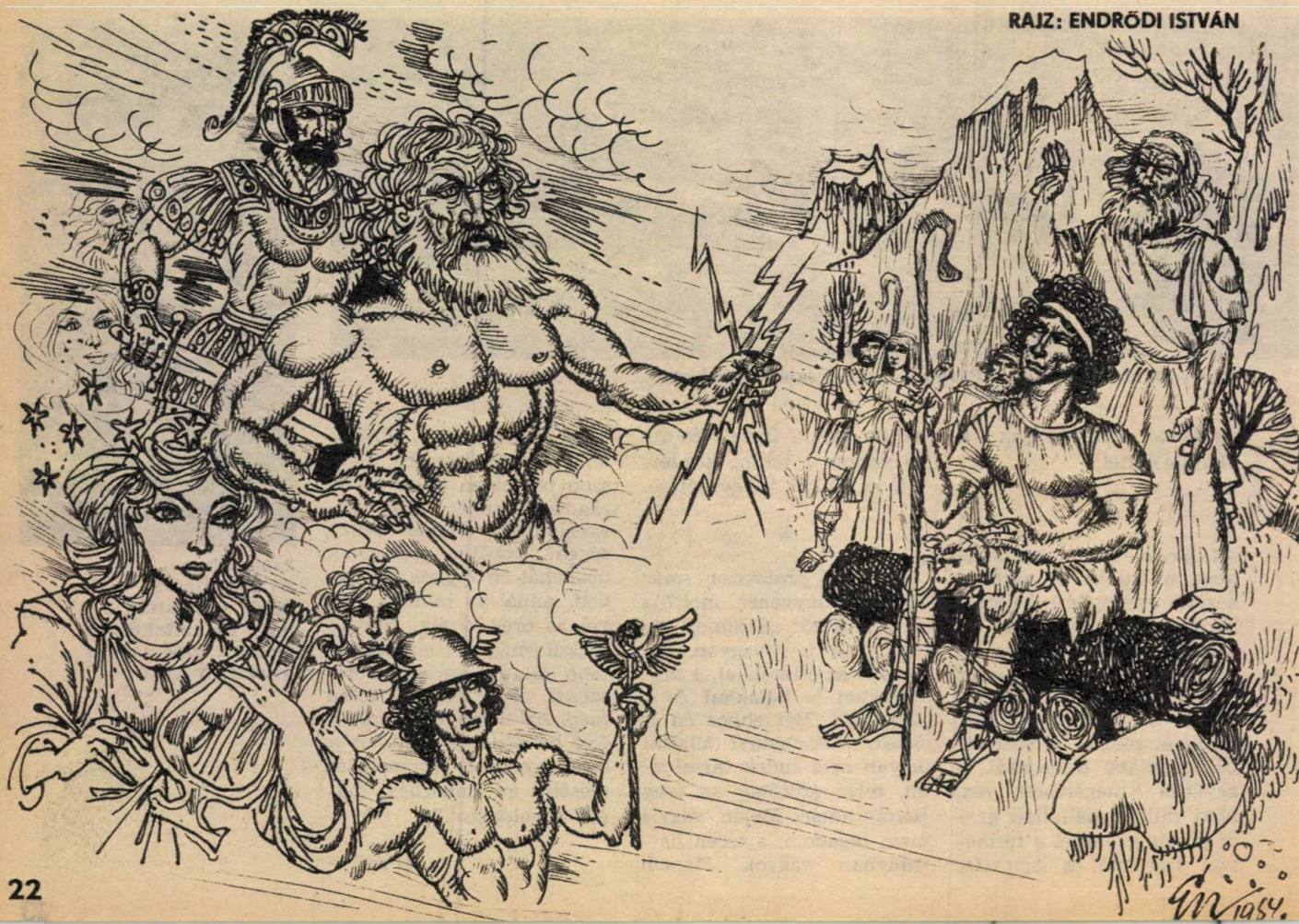

Héliosz a Nap istene stb. Az „istenállam" valamennyi tagját szinte lehetetlen felsorolni. Külön-külön istent tiszteltek az egymástól jól elkülönült — sőt egymással gyakran véres háborúkat vívó — városállamok, külön istenük volt a legváltozatosabb természeti jelenségeknek, a különböző foglalkozásoknak, a háborúnak, a békének, az alvilágnak ...

Ahogy Gecse Gusztáv nagyon szemléletesen írja a „Kérdések a vallásról" című könyvében: „Fokozatosan olyan népes isteni világ alakult ki az ókori népek vallásaiban, hogy már maguk a papok is alig tudtak rendet teremteni az istenek között. Az istenek általában jól élnek égi szállásukon, bár olykor az ő életüket is megzavarják a háborúk, veszekedések, civakodások... Még a bűneik is „isteni" méreteket öltenek. Így például Zeusznak, a görögök főistenének elég csak a fejét megmozdítania, hogy megrendüljön a világ, Árész a hadisten úgy ordít a harcban, mint tízezer ember, a furfangos Hermész pedig már csecsemő korában képes elhajtani az istenek gulyáját, mégpedig ravaszul hátrafelé léptetve a teheneket, hogy a nyomok visszafelé vezessenek ..."

*

A „túlvilág" és evilági történelem kapcsolatára mi sem jellemzőbb, mint az, hogy az istenek megszemélyesítésének, „emberré változtatásának" folyamata visszafelé is lejátszódott. A hatalmat gyakorló személyek is kezdték magukat *isteni tulajdonságokkal felruházni*. Ez igazán kézenfekvő módja volt annak, hogy az alattvalók szemében igazolják és tudatosítsák hatalmuk jogosságát. Az uralkodó, a király valamelyik istenség egyenes ági leszármazottja, aki halála után az istenek közé távozik. Aki tehát a hatalom ellen lázad, az tulajdonképpen *az istenek ellen harcol*. Ez pedig legalább annyira reménytelen és értelmetlen, mint amennyire *bűnös cselekedet*.

A világhódító Nagy Sándor például hatalma csúcsán, az indiai hadjárat után „fedezte fel" saját isteni származását, és ettől kezdve megkövetelte, hogy istenként tiszteljék. A római császárok pedig kifejezetten istennek tekintették magukat, olyannyira, hogy Caligula úgy is öltözködött, ahogyan szerinte egy istennek kell, Néro pedig még a hozzátartozóit is az isteneknek kijáró hódolattal vétette körül.

Az „isteni" uralkodókat és koronás főket ebben a hitükben még az sem ingatta meg, hogy egyikükön-másikukon ugyanúgy fogott a gyilkos merénylő tőre, mint a legegyszerűbb földi halandón ...

(Folytatjuk)

Cser Gábor

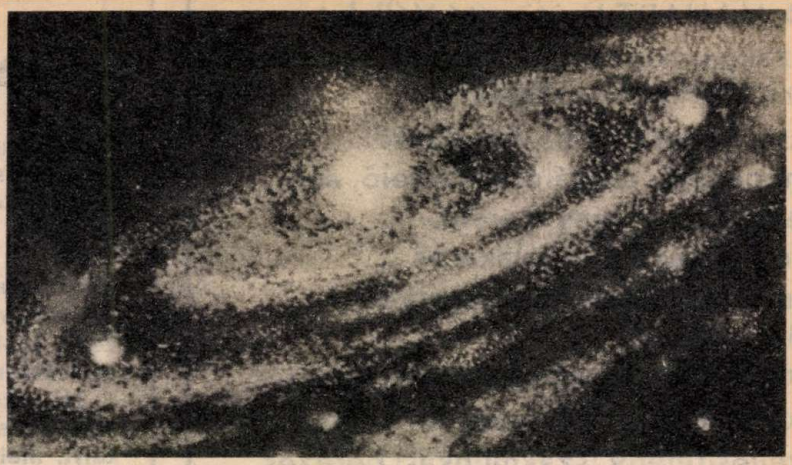

SZÁZMILLIÁRD HÉLIOSZ?...

Az ókori görögök istenként tisztelték a napot, és Héliosz névre keresztelték. Azt persze nem tudhatták, hogy a nap igen magas hőmérsékleten izzó gázgömb, amelynek belsejében hidrogén atommagok egyesülnek hélium atommagokká, miközben óriási energia szabadul fel. Ennek az energiának az „áldásait" valóban élvezzük, csakhogy ezt az áldást nem egy személyes isten jóindulata biztosítja a számunkra, hanem olyan megérthető és törvényszerű fizikai folyamatok, amelyek létrehozásán napjainkban maga az ember is szép sikerrel fáradozik itt a földön. Ezek a magfúziós atomreaktorok lesznek a jövő energiaforrásai.

És különben is... A mi napunkhoz hasonló természeti jelenségből mintegy százmilliárd van, csak a mi tejútrendszerünkben. És százmilliárd Héliosz... hát szóval az már azért nem ugyanaz.

–R –R

A MAHART Hajójavító Vállalat szakmunkástanuló felvételt hirdet a következő szakmákra:

szerkezetlakatos (hajóépítő), hegesztő, csőhálózatszerelő, ács, asztalos, villanyszerelő, festő-mázoló, géplakatos (motorszerelő), esztergályos.

Juttatások:
munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés, III. évben teljesítmény (szakmunkás) bérezés, társadalmi-tanulmányi ösztöndíj, szerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.

Üzemeink vannak: Budapesten, Dunaharasztin, Szegeden.

Jelentkezni lehet a vállalat személyzeti és oktatási osztályán, Bp. 1325, Pf. 97.
vagy Bp. IV. Népsziget
Tel.: 697-777. Szegedi üzemünkben: 6753 Szeged-Tápé.

GYERTEK AZ ÉPÍTŐIPARBA!

A Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat 1984/85. tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra: kőműves, kőfaragó, épületburkoló, ács-állványozó, szobafestő-mázoló, tapétázó, fapadlózó és műanyagburkoló, épületasztalos, épületlakatos, épületvillamossági szerelő, vízvezeték és -készülékszerelő, gázvezeték és -készülékszerelő, központi fűtés és -készülékszerelő, tetőfedő-bádogos.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1983/84-es tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték, és 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év; felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. Vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezést biztosítunk.

Tanulmányi ösztöndíjat, valamint társadalmi ösztöndíjat fizetünk a tanulmányi eredménytől függően. Harmadéveseknek valamennyi szakmában teljesítménybéres foglalkoztatást biztosítunk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet írásban vagy személyesen a személyzeti osztályon (Budapest, IX., Hámán Kató u. 3—5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6—8.).

FIGYELEM!

Az 1984—85-ös tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett

lányokat szövőnek; fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő

szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő: 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban.

A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár 1135 Bp. XIII., Fáy u. 81—83.

FIATALOK FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő és villanyszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be az 1984/85-ös tanévre.

Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 350–750 Ft, társadalmi ösztöndíj: 450–750 Ft, a tanulmányi eredménytől függően.

Kollégiumi elhelyezés és teljes ellátás havi 210 Ft-ért. Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség 4500–5500 Ft. Jelentkezni lehet munkanapokon 7–16 óráig. Levélre tájékoztatást küldünk.

Címünk: BUDAPRINT Magyar Pamutipar személyzeti-oktatási osztály

Budapest, Lahner Gy. u. 30. – 1046

Telefon: 693-847 vagy 693-111 115-ös mellék.

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1983—84-es tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő: 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.
A havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft között van. Az utolsó évben már teljesítménybért fizetünk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásaink: a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.
Jelentkezés levélben „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.
Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszman A. u. 20.
Levélcím: Budapest, Pf. 43. — 1502

PATEX

SZERETNÉL VALAMILYEN SZÉP SZAKMÁT TANULNI?

GYERE NYOMDÁSZ-TANULÓNAK A KOSSUTH NYOMDÁBA!

Választhatsz betűszedő, magasnyomó gépmester, síknyomó gépmester, könyvkötő szakmák közül.

Keress fel minket szüleiddel, bemutatjuk a választható szakmákat.

Érdeklődni lehet naponta 8–14 óra között a KOSSUTH NYOMDA személyzeti és oktatási osztályán, Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114. Juttatásaink: tanulmányi szerződéstől függő magas összegű társadalmi-tanulmányi ösztöndíj. 3 Ft-ért étkeztetés. Sportolási, szórakozási lehetőség, üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.

Továbbtanulási lehetőség a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

NYOLCADIKOSOK, FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szerkezeti lakatos, hegesztő, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), gépszerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, öntő szakmát tanulni.

A képzés ideje: 3 év.

Amíg tanulsz, biztosítva van: kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, tanulmányi ösztöndíjon felül, szakmától függően 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíj, napi 3 Ft-ért ebéd; nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség. Munkába álláskor 4000—5000 Ft juttatás. Modern munkásszálloda. Jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni lehet:
MHD központi oktatási osztály, Budapest, Váci út 202. — 1094. Telefon: 296-203.
MHD Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred, Telefon: 53.
MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred, Telefon: 06—80—40—100
MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő, Telefon: 06—27—11—411

CSAK BUDAPESTI FIÚK ÉS LÁNYOK!

JELENTKEZZETEK VASKERESKEDŐ TANULÓNAK!

A tanulmányi ösztöndíjon felül 500 Ft társadalmi ösztöndíjat is fizetünk.

A tanulók részére napi 3 Ft-ért ebédet;

valamint ingyen munkaköpenyt, tankönyveket és füzeteket;

évente egy alkalommal díjmentes üdültetést, tanulmányi kirándulást biztosítunk.

Az utolsó évben a tanulók szakmunkásbért kapnak.

Jelentkezés: VASÉRT Vállalat személyzeti és oktatási osztály

Budapest VIII., Üllői út 32. Telefon: 138-882

JÖJJETEK VELÜNK TI IS!

VASÉRT

SEGÍTSÉG A PÁLYAVÁLASZTÁSHOZ

Nem kell tovább kutatnod, keresned, a Budapesti Közlekedési Vállalat érdeklődésednek, egyéniségednek megfelelő szakmát ajánl. A Budapest tömegközlekedését biztosító nagyvállalatnál a továbbtanuló fiatalok korszerű tanműhelyekben könnyen elsajátíthatják a következő szakmák gyakorlati fogásait: elekroműszerész, autószerelő, fényező-mázoló, autóvillamossági szerelő, szobafestő.

Vidéki fiatalok is megtanulhatják az esztergályos, karosszérialakatos, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vasúti járműszerelő, közúti villamosjármű-szerelő, villamosgép-szerelő, erősáramú berendezésszerelő, épületvillamossági szerelő, villamoshálózat-szerelő, kőműves szakmákat.

Fiatalok! Szakmátok mesterei szeretnétek lenni? Tanuljatok a BKV-nál. Cím: BKV oktatási központ, Budapest IV., Széchenyi tér 5. — 1045. Megközelíthető 20-as, 30-as autóbusszal. Telefon: 690-228.

FELVÉTELI KÉRELEM

Név: _____

Szül. hely, év, hó, nap: _____

Lakcím, ir. szám: _____

Anyja neve: _____

Választott szakma: _____

vagy: _____

Dátum: _____

_____

szülő aláírása

SZAKMUNKÁSKÉPZÉS

BKV

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

KŐMŰVES, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ, HIDEGBURKOLÓ szakmára jelentkezőknek havi 800 Ft, a BÁDOGOS szakmára jelentkezőknek havi 700 Ft, a VÍZVEZETÉK- és -KÉSZÜLÉKSZERELŐ, KÖZPONTI FŰTÉS- és CSŐHÁLÓZAT-SZERELŐ, ÉPÜLET-VILLANYSZERELŐ szakmára jelentkezőknek havi 500 Ft, a PADLÓBURKOLÓ és FESTŐ-MÁZOLÓ szakmára jelentkezőknek havi 300 Ft társadalmi ösztöndíjra külön szerződést kötünk és az elért tanulmányi eredmény alapján 10—30% tanulmányi pótlékot fizetünk.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1984-ben betöltik és az általános iskolát elvégezték, illetve akik jelenleg a nyolcadik osztály tanulói.

Vidékieknek — a szobafestő-mázoló szakma kivételével — a tanulmányi időre TÉRÍTÉSMENTESEN tanulóotthont, napi 3 Ft-ért teljes étkezési ellátást; a tanuláshoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és szükség esetén tanári segítséget biztosítunk.

Rendszeresen kedvezményes hazautazási lehetőséget alapösztöndíjat, a kiemelt szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, évente ingyenesen 1 öltöny munkaruhát, bakancsot és egyéb szociális felszerelést adunk.

Minden szakmunkástanulónak biztosítjuk a jó tanulási és a rendszeres sportolási lehetőséget, többféle sportágban. Térítésmentes színházlátogatásokat szervezünk.

Harmadéves tanulóinkat teljesítménybérben foglalkoztatjuk. Az így szerzett gyakorlati ismeretekkel szakmunkásként önállóbb, eredményesebb munkát végezhetnek majd. Az így keresett teljesítménybért havi két részletben ösztöndíj helyett fizetjük ki tanulóinknak.

Pontos címünk: Fővárosi 3. sz. Építőipari Vállalat szakoktatási csoport, Budapest, XIII., Lehel u. 10/a. – 1134

HIRDETÉS

TÖPRENGŐ

TEVÉKENYKEDŐK

Rejtvényösszeállításunk mindegyikében szerepel a cselekvés, a munka, a tevékenység. Kérünk, ha van egy kis szabadidőd, a megfejtéseken kívül küldj egy olyan rejtvényt, amelyet magad készítettél, és ugyancsak a tevékenység a témája.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: március 5. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

F*	S.	H	B	S
G	Y	E	:	J
O	E	■	T	A
G	O	T	Ā	N
T	N	A	L	E

NEHÉZ A MUNKA. Erről a képről csak annyit árulunk el, hogy a címe: KUBIKUSOK. A többit rejtvényünkből tudhatod meg. (A csillaggal jelzett betűtől lóugrás szerint juss el a ponttal jelzett betűig.)

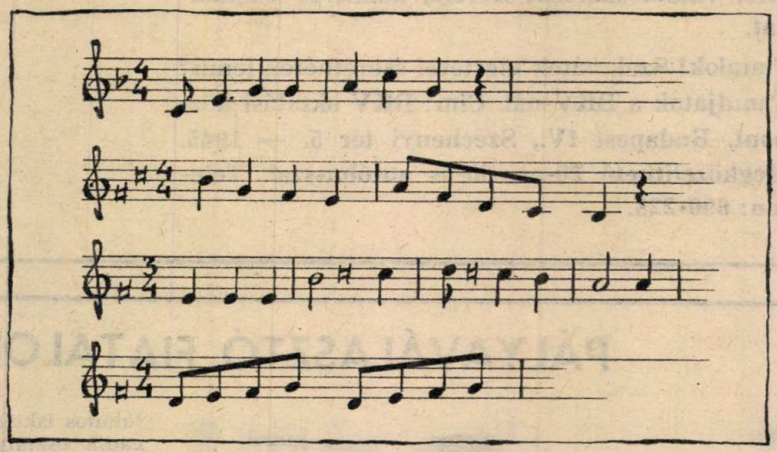

KI MIT CSINÁL? Ismert népdalok kezdősorai, amelyekben valami munkáról, tevékenységről van szó. Melyek azok? (Szolmizálással megismerheted a dallamot, s az pedig eszedbe juttatja a szöveget.)

Poszter-játék

Az ÁPISZ és a Pajtás közös pályázatra. Az ÁPISZ boltjaiban árusított füzetcsomagokban egy űrlapot helyeztünk el. Erre kell felragasztani hétről-hétre a Pajtásban mindig ezen a helyen, ezzel a címmel megjelenő fotót. Aki valamennyit kivágja és felragasztja, majd elküldi szerkesztőségünkbe a tanév végén, az 1984 júniusában részt vehet játékunk nyilvános vetélkedőjén, találkozhat kedvenceivel és értékes ajándékokat nyerhet. Érdemes velünk játszani!

K	A	C	S	Ó	I
K	Á	C	S	Ó	N
I	J	A	K	M	U
T	E	T	O	T	S
E	?	Z	É	B	F
Z	E	Ö	L	S	R
T	T	E	T	E	V
A	Ö	O	L	N	L
N	I	T	Ö	Z	F
R	B	E	H	É	E

BETŰREJTVÉNY

A SZEREPLŐ. Móra Ferenc verséből idézünk, természetesen rejtvényes formában. Rakd helyes sorrendbe egymás mellé a betűoszlopokat, és kialakul az idézet. A vers szereplője mit csinál?